

Kurkijokelainen

Kurkijokelaisen, hiitolaisen ja karjalaisen hengen vaalija ja ajankohtaisten kysymysten selvittäjä

×

Nro 18 • Perjantaina 17. syyskuuta 2010

61. VUOSIKERTA

Irtonumero 2 € (sis. alv 23 %)

Esikoisteos on myynnissä, mutta Leenan katse suuntautuu jo tulevaisuuteen ja uuteen kirjaan. Kuva: Tammi/Eva Persson

Marja Leena Virtanen julkaisi esikoisromaaninsa

Kurkijoen Raholan kylässä 3.6.1943 syntynyt Marja Leena Virtanen on julkaissut ensimmäisen romaaninsa Aidan. Romaani on koskettava perhedraama, jonka keskeisiä teemoja ovat ikääntymisen, hyväksytyksi tulemisen ja perheen tuottamat paineet. Vaikka kirjasta löytyy omia kokemuksia, ei se ole mi-

kään oman perheen tarina. - Aina sanomaansa suodattaa omien kokemustensa kautta, ja kirjailija on kova anastamaan piirteitä lähipiiriltä, Marja Leena toteaa.

Idean Aidaan Marja Leena Virtanen sai kertarysäyksellä opiskellessaan Tampereen Viita-Akatemiassa. - Yhdellä tauolla juteltiin opiskelutoverieni kanssa ja

eräs nuori nainen sanoi vihaavansa lapsia. Siitä lähti aihe kehittymään, kirjailija kertoo.

Kirjan julkaisi Kustannusosakeyhtiö Tammi, jonka kirjailijaksi pääsyä voi pitää esikoiskirjailijalta hienona saavutuksena. - Olen tyytyväinen siitä ja on ollut tähän asti erittäin positiivinen kokemus, Marja Leena kertoo.

Kun kirja oli valmis, tuli Marja Leenalle monen muun kirjailijan tavoin olo, että jotain olisi voinut tehdä toisin. Hän kertoo, että olisi ehkä halunnut syventää joitakin henkilöhahmoja enemmän. Kielellisesti Marja Leena pitää kirjaansa selkeänä ja helppolukuisena. - Kirjoitan hitaasti ja mahdollisimman täydellisiä lauseita. Haluan miettiä tekstiä kunnolla ennen kuin jatkan eteenpäin, kirjailija kertoo.

Aida on ollut hyvin kysytty kirja, sillä jo ennen sen ilmestymistä oli ensimmäinen painos tilattu loppuun. - Näin kirjan ensi kertaa painettuna yhdessä tilaisuudessa, kun eräs henkilö oli saanut kirjan käsiinsä. Tällöin oli kirjailijalta valunut kyyneleitä. Hän pääsi kirjoittamaan tähän kirjaan myös ensimmäisen omistuskirjoituksensa. - Käsi vapisi kirjoittaessa, Marja Leena toteaa.

Virtanen tiesi jo lapsesta haluvansa kirjailijak-

si, mutta vasta jäätyään eläkkeelle sairaanhoitajan työstään löysi hän tarpeeksi aikaa romaanien kirjoittamiselle. Kirjailijan lähipiiri on suhtautunut erittäin positiivisesti entisen sairaanhoitajan uuteen ammattiin. - Kotona passataan, mitä en olisi koko ikäni taloudesta huolehtineena odottanut, Marja Leena kertoo.

Tampereen Viita-Akatemiassa käydystä kolmivuotisesta luovan kirjoittamisen kurssista on ollut paljon hyötyä kirjoittamisessa. - Valmennuskurssi kirjoittamiseen on kuitenkin kestänyt koko elämän, Marja Leena miettii.

Kurkijokelaisesta taustastaan johtuen Marja Leena Virtanen on ollut pitkään aktiivinen toimija Kurkijoki-Säätiössä. Hän oli mukana Kurkijoen pitäjäjuhlissa järjestellessä toimikunnassa ja näin tärkeässä roolissa juhlien onnistumisen kannalta. Tällä hetkellä hän kuuluu Kurkijokelainen -lehden suuntaviivoja suunnittelevaan toimitusneuvostoon, joka on luonnollinen luottamustehtävä Kurkijoki -taustaiselle kirjailijalle. Hän kuuluu myös museotoimikuntaan, jonka tehtävänä on huolehtia Kurkijoki-Museon toiminnasta. Karjalaiset juuret ovatkin vaikuttaneet Marja Leenaan kirjailijana huomattavasti. - En osaa tarkemmin sanoa

Tässä lehdessä mm.

Eino Vepsän tie Kurkijoelta kotiseutuneuvokseksi, osa 1s. 4

Matkoilla matkakertomuksia kesän kotiseutumatkoista ja muista retkistä s. 5-9

Kurkijokelais-seminaari tulossa s. 12

Toimitus on avoinna tiistaisin ja perjantaisin klo 9-14 paitsi 20.-26.10.suljettuna, myöskään puhelin ei vastaa.

HUOM! Seuraava lehti ilmestyy 3 viikon päästä.

että miten ja paljonko, mutta kuitenkin tosi paljon ja vähän joka asiaan, Marja Leena pohtii.

Hänellä on jo seuraavan kirjan kirjoittaminen hyvällä mallilla. - Sen aiheita olen miettinyt koko ikäni. Se liittyy lapsuuteeni ja karjalaisuuteen, mutta en paljasta siitä vielä enempää, Marja Leena sanoo. Tulevan kirjan aihe on Marja Leenalle niin tärkeä, että hän ei viitsinyt aloittaa kirjailijan uraansa kirjoittamalla siitä, vaan hän halusi kirjoittaa ensin jostain muusta.

Vaikka Aida on tavallaan välivaihe ennen tulevaa kirjaa, panosti hän silti Aidan

kirjoittamiseen täysillä. - En mitenkään vähättele Aidaa, sen ensisynnytyksessä oli tuskansa. Kirjoittaminen ei ollut vaikeaa, mutta kuitenkin ongelmallista, Marja Leena toteaa.

Marja Leenan seuraava, Karjala-aiheinen teos ilmestyy ensi vuonna. Vaikka kirjailija myöntääkin, ettei kirjan kanssa kannata hosua, hän palaa halusta siirtyä jo seuraavaan kirjaan. - Koska olen niin vanha, on sellainen olo, että kunhan saan tulevan kirjan valmiiksi, kirjoitan seuraavan, Marja Leena naurahtaa.

Antti Sahla

Kirjailija esittelee tuoretta painotuotettaan. Kuva Jukka Virtanen.

Luin kirjan

Illalla nappasin kirjan käteeni, enkä olisi malttanut lopettaa. Aamulla kellon soidessa katsoin, että voin vielä puoli tuntia lukea ennen nousua ja töihin lähtöä. Toista palatessa kahvikupin ääressä kääntyivät viimeiset sivut.

Kirjojen henkilöhahmot raastavine inhimillisyyksineen koskettivat. Isoäiti Irenen elämättä jääneen elämän ahdistava maku maistui suussa. Aidan kipeä ja kirpeä kasvu erilaisuutensa huomaamiseen ja hienoiseen ymmärtämiseen oli kirjan punaisena lankana. Hienosti näkyi, miten yhden ihmisen tunteet vaikuttavat läheisten muodostamassa ihmissuhteiden verkossa.

Leena Virtasen kynästä lähtevät lauseet ovat lyhyitä ja nasevia. Adjektiivien käyttö on rikasta ja monipuolisuudessaan riemastuttavaa.

Romantikkona jäin kaipaamaan romaanien onnellista loppua. Mutta elämän realismi jatkui loppuun asti. Elämä jatkuu, mutta toivoa paremmasta on: ”Kohta jalkani olisivat maassa, varjo painunut kasaan.”, lopettaa Leena esikoisteoksensa.

HS

17.9.2010

Ajatuksia sukuseurasta

Karjala lehden pääkirjoitus 29.7.alkaa: ”Karjalaisuus elää suvuissa”.

Meillä kaikilla on käsitys siitä, mitä karjalaisuus on. Käsityksemme saattavat poiketa toisistaan, sillä tuohon sanaan sisältyy niin monia asioita. Meillä siirtokarjalaisilla, evakoilla, oli varmasti muuttokuormassa mukana oma karjalaisuutemme, jota olemme sen jälkeen vaalineet kukin omalla tahollamme ja myös omalla tavallamme.

Mikä on suku? Suku määritellään esim. paikkakunnan/kantaisän/kantaäidin/kantavanhempien perusteella. Nuo kantavanhemmat saattavat olla vuosisatojen päässä meistä, mutta heihin johtaa linja jokaisesta heidän sukusna jäsenestä.

Sukuun synnyttään, sukuun naidaan, niin kuin vanha sanonta kuuluu, ja myös adoptoidaan. Voidaan perustaa sukuseura esim. nimeen tai sukulaisuuteen perustuen. Minä puhun nyt suvun sukuseurasta.

Jokaisella meistä on taustanaan monia sukuja, äitien ja isien puolelta, ja siksi voimme kuulua useaanakin sukuseuraan. Emme ole voineet valita sukujamme, ne ovat meille kohtalo tai perintö. Ei niitä voi meiltä ottaa poiskaan.

”Karjalaisuus elää suvuissa.” Tuo lause asettaa tärkeän tehtävän myös sukuseurojen toiminnalle. Seuran olisi pystyttävä kaikkialta tunkevan informaation keskellä viemään eteenpäin tietoa suvun perinteestä. Kertomaan mistä olemme kotoisin ja mitä oman seuramme perustajat olivat tavoitelleet sukuseuraa innolla perustaessaan.

Äskettäin saimme lukea Kurkijokelaisesta mm. Sahlan suvun sukukokouksesta. Kokouksen osanottajilla oli rintapielissään nimi ja sukulueetelon mukainen rekisterinumero. Sen ”perusteella oli sitten illan mittaan helppo hahmottaa millä sukupuun oksalla juttukaveri istuu.” Kun lisäksi seinällä olisi kartta, josta löytyvät suvun kotikylät Karjalassa, saataisiin uutta tietoa. Ehkä mieleen muistuisi jokin vanha tarinakin. Keskinäinen seurustelu on hyvän sukukokouksen suola!

Vieraanvaraisuus on karjalainen ominaisuus. Sukuseurasta kiinnostunut ulkopuolinenkin henkilö on tervetullut tapaamisiin. Ja vieraileva luennoitsija tai taiteilija voisi toisinaan olla mainio lisä ohjelmaan. Sillä sukukokouksen ohjelman olisi oltava oikeasti kiinnostava aiheeltaan ja tasoltaan.

Sukuseuran toimintaa johtaa sukukokouksen valitsema sukuneuvosto. Tämän ajan ilmiö on kai se, että sukuneuvosto ei aina tavoita yhteyttä seuran jäseniin. On olemassa internet, mutta miten saadaan yhteys jäseniin, joilla ei ole sitä. Heitä lienee suurempi osa jäsenistöstä, varsinkin vanhemmat henkilöt, jotka ovat kuitenkin sukuseuran suuri rikkaus. Olisiko kiertokirje (jäsenmaksulapun mukana) se tapa, jolla kerrottaisiin sukuseuran tai suvunkin tapahtumista, historiasta, kotiseudusta Karjalassa, sukuseuran uusista tavoitteista ym. Kontakti olisi varmasti hyödyllinen myös toisinpäin.

Sukuseuran tavoite on mielestäni koota yhteen suvun kantavanhempien jälkeläisiä. Ties kuinka monennet serkut tuntuvat joskus kaukaisilta, mutta ajatus yhteisistä juurista, yhteisestä kantaisästä jossain vuosisatojen päässä on kiinnostava. Samoin kuin selvitys siitä, missä kohtaa sukupuitamme pari esivanhempaamme eri suvuista ovat perustaneet perheen keskenään. Ollaankin sukua!

Minun mielestäni sukuseuran tärkein tehtävä on juuri tämä, kertoa suvun jäsenille juuristaan. Missä esivanhemmat elivät ja mitä he tekivät. Varsinkin suvun nuorille on oltava tarjolla tietoa heidän esivanhemmistaan ja näiden kotiseudusta sanoin, kuvin ja muilla nykyajan keinoilla.

Karjalaisille sukuseuroille tämä on suorastaan välttämätöntä, koska kotimme ja kotiseutomme ovat jääneet rajan taakse ja suurelta osin tuhoutumassa tai jo tuhoutuneet.

Marjaliisa Laine

toimitusneuvoston jäsen

Hartaus sunnuntaille
19.9.2010
17. sunnuntai helluntaista

Jeesus antaa elämän

Katselen suuren sairaalan pieneen huoneeseen ahdettuja sänkyjä. Jokaisessa niistä nukkuu tai valvoo vanhus. Näky suomalaisesta elämän illasta on järkyttävä. Katoavaisuus ei ole kaunista katseltavaa silloin, kun ainoa armahtaja näyttää olevan viivyttelevä kuolema.

Tämän viikon evankeliumitekstissä Jeesus herättää Nainin kaupungin portilla kuolleista leskiäidin ainoan pojan. Ja antaa tämän nuorukaisen takaisin hänen äidilleen, herättää hänet huolehtimaan äidistään. Evankeliumin mukaan Jeesus teki tämän ihmeteon, koska hän sääli tuota itkevää, turvatonta ja yksinäistä naista.

Vääjäämätön syksyn saapuminen todistaa elämän ja kukinnan rajallisuudesta ja katoavaisuudesta. Tämä viikko muistuttaa meille siis oikeaan aikaan, että Jeesus antaa elämän.

Ainoastaan Hän on voittanut, ja ainoastaan Hän voi edelleenkin voittaa kuoleman vallan ja katkoa tämän katoavaisuuden kahleet. Tähän kuoleman yli kantavaan toivoon voivat tarttua ne, jotka tästä elämästä kaipaavat enää vain kuolemaa ja ne, jotka eniten tässä elämässä pelkäävät sitä.

Ja herättäköön itse Herra meitä tällä viikolla huolehtimaan paremmin itkevästä, turvattomasta ja yksinäisistä äideistämme ja isistämme. Vanhuksistamme.

Satu Väättäinen

*Satu Väättäinen on seurakuntapastori
Sotkamon seurakunnassa.*

Toimituksen tuolilta

Tilaan Kurkijokelaisen

Neljänä perättäisenä aamuna olen saanut iloa tuottavia puheluita, jotka alkavat ”Täällä olisi kolme uutta tilausta.... Täällä olisi viisi tilausta....”

Antti Eklund on viikon aikana kerännyt 15 uutta tilausta. Suurkiitos hänelle!

Miten hän on sen tehnyt? Hän on pistäytynyt kurkijokelaistausten tuttavaperheiden kodeissa tai soitellut puhelimitse. Antti Eklund kertoi, että joillekin lehti oli ollut melko vieras ja he olivat iloisesti yllättyneitä, kun heille kerrottiin, että jokainen voi vaikuttaa Kurkijokelaisen sisältöön toimittamalla juttuja, valokuvia ja ilmaiseksi julkais-

tavia perheutisia.

Innostankin nyt Teitä muita samaan tehtävään: Kertokaa ja esitelmäkää lehteä sukulaisillenne ja tuttavillenne. Kertokaa, että se on jokaisen yhteinen vaikutuskanava. Kertokaa, että se on edullinen, vuosikerta 24 numeroa maksaa vain 39 €, yksittäisen lehden hinnaksi tulee vain 1,63 € (irtonumeron myyntihinta 2,00 €).

Jos haluatte esittelylehtiä, niin ottakaa yhteyttä toimittukseen, 050-5213336, niin toimitan niitä Teille.

Iloisia kohtaamishetkiä tulevien tilaajien kanssa

Helena Sulavuori

Kuolleita

Sirkka Anni LUKKA

* 17.2.1926 Kurkijoki
† 13.8.2010 Turku

*Päättyi pitkä kaari elon,
väsynyt on saanut levon.
Nuku unta rauhaisaa.*

Sukulaiset ja ystävät

Siunattu läheisten läsnäollessa.

Rakas puolisoni, isä, appi,
isovaari ja Ogelin vaari

Viljo TIAINEN

* 11.1.1924 Kurkijoki
† 27.6.2010 Helsinki

*Ylväänä Karjalan heimo
tuskansa kantanut on.
Maa-äiti suojaansa sulkee,
vartija poissa jo on.
(Kalervo Hämäläinen)*

Kaikesta kiittäen
Elvi
Keijo ja Anu
Tero, Sari, Wilma, Viivi ja Vieno
Jari, Virpi, Joonas, ja Jerry

Kanssamme kaipaamaan jäivät
muut sukulaiset ja ystävät

Siunaus on toimitettu 15.7.2010 Oulunkylän vanhassa kirkossa läheisten läsnä ollessa. Lämmin kiitos osanotosta.

Rakkaamme

Valde Petter RÄMÄNEN

* 1.5.1929 Kurkijoki
† 28.8.2010 Pöytyä

Syvästi kaivaten
Taimi
Riitta, Leena ja Lauri perheineen
Sukulaiset ja ystävät

*Tyynesti kannoit tuskien taakan,
nukuit kun sairaus voimasi vei.
Saavuit sinne, missä on rauha,
missä on tuskakin tuntematon.*

Siunaus toimitettu Yläneen kirkossa läheisten läsnä ollessa. Lämmin kiitos osanotosta.

ILMOITUSHINNAT:

4-väri 70 senttiä/mm + alv 23 %
Mustavalk. 50 senttiä/mm + alv 23 %

Säännöllisistä ja jatkuvista ilmoituksista huomattava alennus. Väri-ilmoitukset sopimuksen mukaan. Puhelimitse annettuihin ilmoituksiin sattuneista virheistä lehti ei vastaa. Ilmoitusaineistojen jättöaika: keskiviikko klo 12 mennessä.

Lehti ilmestyy pääasiassa joka toinen perjantai. Painosmäärä 2000 kpl.

TILAUSHINNAT:

vuosi..... 39 euroa
6 kk..... 23 euroa
Pohjoismaat 44 euroa
Muualle 52 euroa
Tilinumero: LSOP 523900-4897

Y-tunnus 0204020-9
Sivunvalmistus:
Etusivupaja, Loimaa
Paino: Satakunnan
Painotuote Oy, Kokemäki
ISSN 0782-5668

17.9. Ps. 86:5 Sinä, Herra, olet hyvä, sinä annat anteeksi, runsain mitoin sinä jaat armoasi kaikille, jotka sinua avuksi huu-
tavat.

18.9. Matt. 6:34 Jeesus sa-
noo: Älkää siis huolehtiko
huomispäivästä, se pitää
kyllä itsestään huolen.
Kullekin päivälle riittävät
sen omat murheet.

19.9. 17. sunnuntai hel-
luntaista Luuk. 7:14-15
Jeesus meni parien vie-
reen ja kosketti niitä, ja
kantajat pysähtyivät. Hän
sanoi: ”Nuorukainen,
minä sanon sinulle: nou-
se!” Silloin kuollut nousi
istumaan ja alkoi puhua.

20.9. Ps. 56:14 Sinä pelastit
minut kuolemasta, et
antanut jalkani astua
harhaan.

21.9. Job 14:1-2 Ihminen,
naisesta syntynyt, elää
vähän aikaa ja on täyn-
nä levottomuutta. Kuin
kukka hän avautuu ja
kuihuu, on kohta poissa,
kuin varjo.

22.9. Room. 8:20 Kaiken
luodon on täytynyt taipua
katoavaisuuden alaisuus-
teen, ei omasta tahdos-
taan, vaan hänen, joka
sen on alistanut.

23.9. Joona 2:3 Tuonelan
kohdusta minä huudan
apua, ja sinä, Herra, kuu-
let ääneni.

24.9. Ps. 86:12-13 Herra,
minun Jumalani, sinua
minä kiitan koko sydä-
mestäni, iäti minä kun-
nioitan nimeäsi. Sinun
hyvyytesi on suuri, sinä
nostit minut tuonelan
syvyyksistä.

25.9. Ps. 86:11 Herra, neuvo
minulle tiesi, että nou-
dattaisiin sinun totuuttasi.
Paina sydämeeni syvälle
pyhä pelko nimeäsi koh-
taan.

26.9. 18. sunnuntai hellun-
taista Luuk. 14:3-4 Jeesus
kääntyi lainopettajien ja
fariseusten puoleen ja ky-
syi: ”Onko sapatina lupa
parantaa vai ei?” He eivät
sanoneet siihen mitään.

27.9. Ps. 119:105 Sinun
sanasi on lamppu, joka
valaisee askeleeni, se on
valo minun matkallani.

28.9. Jes. 44:22 Minä pyyhin
pois sinun rikkomuksesi
kuin pilven, sinun syntisi
kuin pilviverhon. Palaa
minun luokseni, minä
olen lunastanut sinut
vapaaksi.

29.9. Gal. 5:1 Vapauteen
Kristus meidät vapautti.
Pysykää siis lujina äl-
kääkään alistuko uudelleen
orjuuden ikeeseen.

30.9. Ps. 136:1 Kiittäkää
Herraa! Hän on hyvä.
Iäti kestää hänen armon-
sa.

1.10. Ps. 119:97-98 Kuinka
rakastankaan sinun la-
kiasi! Kaiken päivää minä
sitä tutkin. Sinun kyskysi
ovat alati ohjeenani, ne
tekevät minut vihollisiani

viisaammaksi.

2.10. Ps. 119:101,104 Pahan
poluille en jalallani astu,
minä tahdon totella sinun
sanaasi. Sinun säädöksesi
antavat minulle ymmär-
rystä. Sen tähden minä
vihaan kaikkia valheen
teitä!

3.10. Mikkelinpäivä Matt.
18:3 Jeesus sanoi: ”To-
tisesti: ellette käännä ja
tule lasten kaltaisiksi, te
ette pääse taivasten valta-
kuntaan.”

Virsi 136:3 Näin olet lapsiasi
ennenkin varjellut ja pa-
han tulinolet pois heistä
torjunut. Myös tänään
turvakseni suo joukko
enkelten, varjelus matkal-
leni keskellä vaarojen.

4.10. Ps. 119:34 Anna minul-
le ymmärrystä noudattaa
lakiasi, olla sydämestäni
sille kuuliainen.

5.10. 5 Moos. 6:4-5 ”Kuule,
Israel! Herra on meidän
Jumalamme, Herra yksin.
Rakasta Herraa, Juma-
laasi, koko sydäimestäsi,
koko sielustasi ja koko
voimastasi.”

6.10. 1 Kor. 1:6-7 Sanoma
Kristuksesta on juurtunut
lujasti teihin, ja teillä
on armolahjojen koko
rikkaus odottaessanne
Herramme Jeesuksen
Kristuksen ilmestymistä.

7.10. Ps. 119:129 Sinun liit-
tosi on ihmeellinen, siksi
minä tahdon uskollisesti
pysyä siinä.

Muistettavaa

Kalakurjet, Kurkijoen onkimatkan aikatau-
lu: Virttaa Matka-Viitala 4.20, Kurakorventie
Alastaro 4.30, Hirvikoski (apteekin pysäkki)
4.40, Puistokatu 39 Loimaa 4.50, Loimaa
asema 5.00, Autokeidas Forssa 5.30, Kias-
ma Helsinki 7.00.

Kurkijoen Marttayhdistys ry Tutustum-
me Ala-Hollon yritykseen keskiviikkona
22.9.2010 klo: 18.00.Kimppakyydit. Suo-
laista ja makeaa tarjolla.

Hiitolan Pitäjäseura järjestää retken Hi-
itolaiseen kirkkopyhään Kankaanpäähän
3.10.2010. Lähtö Porin Linja-autoas. klo
8.30. Ohjelmassa mm. kukkatervehdykset
muistomerkeillä, Messun jälkeen Seurakun-
takodissa ruokailu, kahvit, pientä ohjelmaa.
Ilmoittautuminen ja lisätietoja Raija Laak-
sonen p. 040 5387401. Tervetuloa mukaan
myös ympäristökunnista.

Kalakurjet, joulutorimatka Tallinnaan
29.-30.11. (ma-ti). Majoittuminen hotelli
Centralissa. Puhelimitse tarkemmat tiedot
matkasta. Ilmoittautumiset 27.9. mennessä
p. 050-3628966.

Kaipuu saa näkyä

KAIKKI KIVITYÖT

PALVELEMME

Ma - Pe 9 - 17

KIVICENTER

Palininkatu 2, Loimaa
Puh 0207 909 263

Valde Rämäsen muistolle

Valde Rämänen kuoli 28.8.
vaikean sairauden murtama-
na 81-vuotiaana.

Karjalasta ”Kurkijoen
pojan” tie vei monien vai-
heiden jälkeen Yläneelle.
Siellä hän tapasi aikanaan
vaimonsa Taimin ja perusti
perheen. Pieni maatila antoi
ensin elannon, seuraavaksi
Huvituksen tyttökoti eläk-
keelle jäämiseen asti. Vii-
meksi Valde toimi vaimonsa
omaishoitajana sairastumi-
seensa asti.

Hänen harrastuksensa
olivat luontoon liittyviä:
marjastusta, sienestystä se-
kä metsästystä. Pyhäjärven
mökin rannasta oli hyvä läh-
teä kalastamaan, ja lukuisat
kalasaaliit järvestä tuli nos-
tettua monen vuosikymme-
nen aikana.

Muutama vuosi sitten
Valde oli ihailemassa lap-
suutensa uimarantaa Ko-
jonsaaren Vätikässä. Laaja
oli Laatokan selkä rannalta
katsottuna.

Synnyinseutu oli erityi-
sen rakas Valdelle ja hän
ehtikin käydä monta kertaa
Kurkijoen Räihävaarassa,
viimeksi viime vuoden ke-
säkuussa. Joka kerta kotipi-
han korkea kuusiaita oli vas-
taanottamassa matkalaisia ja

mukana olijat saivat kuulla
monet tarinat kivijalkojen
vaiheilla.

Yhden tarinan haluan
kertoa muillekin.

Sodan jälkeen Karjalan
kodista lähtö oli erityisen
vaikeaa nuorelle miehenä-

lulle, josta olisi tullut seu-
raava isäntä Räihävaaran
Rämäsen taloon. Kovin
paljoa ei mukaan saanut
kotitalalta otettua. Lähdön
edellä Valde löi kirveellä
reikiä maitotonkkaan, ettei-
vät valloittajat pystyisi käyt-

tämään tonkkaa hyväkseen.
Nuo kolme reikää kertoivat
tuskan, joka kodin jättämi-
seen liittyi.

Noin viisikymmentä
vuotta myöhemmin koti-
seutumatkalla olleet suku-
laispojat löysivät ruostei-
sen, reikäisen, sammaleen
peittämän tonkan vanhan
kodin läheisestä metsästä.
Tämän muinaisjäänneksen
he kuljettivat koti-Suomeen
ja yllätyksenä lahjoittivat
rei’ittäjälleen koristenau-
halla ja kortilla varustettuna.
Voi olla, että siinä vaiheessa
vastaanottajalta pääsi ruma
sanakin, mutta jälleennäke-
misen riemu oli suuri.

Se ruosteinen tonkka on
nyt kunniapaikalla Valden
kesämökin takan päällä
kertomassa kodin jättämisen
tuskasta. Toivon, että tämä
tarina kulkee eteenpäin jäl-
kipolvienkin mukana.

Saatoimme enon viimei-
selle matkalleen 11.9 Ylä-
neen kirkossa lähimpien
sukulaisten ja ystävien läsnä
ollessa.

*Kirjoitti Valden siskon tytär
Marja Huttunen*

Kokouksia

**Sukuseura
Kiiski ry:n
varsinainen
kokous**

la 25.9.-10
klo 13:00

Karjalatalolla Helsingissä,
Käpylänkujat 1, Yläsalu, 2. krs.
**Kurkijoen Kiiskien
sukutapaaminen** klo 14.
Ilmoittautuminen pj. Jorma
Kiiskille p. 040-8116605 tai
puheenjohtaja@kiiskisuku.
net. Kaikki seuran jäsenet ja
sukulaiset, tervetuloa!

NIMIPÄIVÄT

Syyskuu

- 17 Pe Aili, Aila
 - 18 La Tyyne, Tytti, Tyyni
 - 19 Su Reija
 - 20 Ma Varpu, Vaula
 - 21 Ti Mervi
 - 22 Ke Mauri
 - 23 To Syyspäiväntasaus,
Minja, Miisa,
Mielikki
 - 24 Pe Alvar, Auno
 - 25 La Kullervo
 - 26 Su Kuisma
 - 27 Ma Vesa
 - 28 Ti Arja, Lenni
 - 29 Ke Mikko, Mika,
Mikael, Miika,
Miikka, Miska,
Miko, Mikaela
 - 30 To Siru, Sirja, Sorja
- Lokakuu**
- 1 Pe Rauno, Rainer,
Raine, Raino
 - 2 La Valio
 - 3 Su Mikkelinpäivä
Raimo
 - 4 Ma Saija, Saila, Frans
 - 5 Ti Inkeri, Inka
 - 6 Ke Pinja, Minttu
 - 7 To Pirkko, Pirjo,
Piritta, Pirita,
Birgitta

Perhe uutisia

*Salon perheessä juhlittiin sekä äiti Marjoa että esikoispoika
Ossia kotona Vantaalla. Marjo (o.s. Lehtinen, Loimaa) val-
mistui 9.6.2010 diplomi-insinööriksi Tampereen Teknillises-
tä yliopistosta rakennustekniikan koulutusohjelmasta per-
heen ja työn ohessa. Ossin rippijuhlia vietettiin 10.7.2010.
Marjon edesmenneet isovanhemmat Aili (o.s. Vuorimäki) ja
Paavo Lisinen olivat syntyyjään Kurkijoelta. Kuvassa on vas.
Ossi, Tapio, Marjo ja Iiro Salo.*

Onks tietoo KYSYMYKSET?

- 1. Mikä vuoristo sijaitsee
Venäjällä Euroopan ja
Aasian rajalla?
- 2. Mikä ikivihreä aluksi
usean miehen ohjelma
kuultiin ensimmäisen ker-
ran vuonna 1975?
- 3. Mikä metallinen alkuai-
ne, sen historiaa on muun
muassa nimi Klondyke?
- 4. Missä kaupungissa
vietetään vuosittain Sata-
Häme soi –f estivaali?

- 5. Millä toisella nimellä
tunnetaan Raamatuin Kaa-
naamaa?
- 6. Vuoden 1988 presi-
dentinvaaleissa Mauno
Koivisto sai eniten ääniä.
Kuka tuli kakkoseksi?
- 7. Mikä on kangastus?
- 8. Mitä suosittua ohjelmaa
televisiossa Kari Salmelai-
nen veti?
- 9. Mikä on pistokas?
- 10. Mitä tarkoittaa myy-
rääntö?

*Kurkijoella 18.7.1935 synty-
nyt ikipirteä Sirkka Pakka
(o.s. Vuorimäki) vietti
80-vuotissyntymäpäiviään
kotonaan Kurikassa lähisu-
kulaistensa kanssa.*

Ostetaan

**”KURKIJOKI
KYLÄSTÄ KYLÄÄN”**
Tapio Lauren, 050-3375686

Haapasen Hautaustoimisto

TÄYDELLINEN HAUTAUSPALVELU
Puh. 762 2700 ja 762 2857

Heimolinnankatu 16, 32200 Loimaa

Likeajan jälkeen Reunanen puh. 762 2700
Matkap. 0500 531 814, 050 561 0547

Kotiseutuneuvos Eino Vepsä

1. osa: Lapsuuden muistoja Haapavaarassa ja Kurkijoella

Haapavaarasta Elisenvaaraan matkaa oli n. kolme kilometriä ja muistan olleeni hieman alle 8-vuotias kun ensimmäistä kertaa olin Elisenvaaran asemalla mansikoita myymässä. Talvisodan evakkoon lähtö oli kaaosmaista ja tuntemattomalle tielle lähdin yhdessä mummini Selma Järvisen kanssa. Myös tätini Anna Vepsä asui kanssamme Haapavaarassa, mutta hän lähti jo aiemmin Kouvolaan vanhemman sisarensa luokse. Selma - mummo asui meillä kotona ja oli monessa asiassa minulle tukena ja turvana. Jos äiti joskus hieman likaa hätyytti, niin minun oli hyvä mennä mummon luokse turvaan. Hän ei kuitenkaan puuttunut lapsen kurinpittoon. Yksi minulle rakas leikkikalu jäi sinne kotiin Haapavaaraan. Se oli poltetusta savesta tehty iso ja painava elefantti, jolla voi ratsastaa.

”vanha sokea mummo istui penkillä ja kyseli koko ajan, että missä hänen toppatuolinsa on

Evakkomatalla muistan, kuinka junassa vanha sokea mummo istui penkillä ja kyseli koko ajan, että missä hänen toppatuolinsa on. Joillekin evakkoon lähtö osoittautui ylipääsemättömäksi kokemukseksi, josta ei koskaan oikein selvitty. Koska juna oli täpötäynnä, niin minulla ei ollut istumapaikkaa ja eräät muut matkustajat auttoivat pikkupojan sinne ylös langasta punotulle verkkohyllylle, jossa pidettiin matkatavaroita. Siellä

muiden tavaroiden päällä minun olikin hyvä ja lämmin matkustaa. Päämäärä oli tuntematon eikä kukaan sellaiselle matkalle olisi halunnut lähteä.

Asemilla oli syöttöpaikkoja, ja aikuiset hakivat sieltä ruokaa muille junassa matkustaville, lapsille ja vanhuksille. Muistelen että matka Jämsään olisi kestänyt hieman alle 4 vrk. Siellä maajoituspaikkana oli Vekkulan koulu, joka myös oli tupaten täynnä evakkoja. Sieltä matka jatkui sitten Petäjavedelle, Kuivasmäen kylään, joka oli määrätty sijoituspaikaksemme. Lamminsalon talon hieno isäntäpariskunta, antoi meille asuttavaksi mäen alla olevan pienen mökin. Siellä asuimmekin sitten äitini, isoäitini ja äidin siskon kanssa. Kun miehet aikanaan palasivat rintamalta, niin myös isäni ja tätini mies tulivat sinne asumaan. Olin ainoa lapsi ja oli hienoa että saimme oman mökin isäntäväen talon pihapiirissä. He olivat uskavaisia ihmisiä ja auttoivat meitä huonompiosaisia kaikella mahdollisella tavalla ruoasta lähtien. Muistan kuinka usein perunankuoria possuille videssäni palasin talolta puolen kilon paketti voita tai muuta ruokatarviketta mukani.

Olin jo nuoresta alkaen kiinnostunut urheilusta ja

”ensimmäinen urheilusuoritukseni olikin osallistumiseni maaottelumarssille Ruotsia vastaan v. 1940

ensimmäinen urheilusuoritukseni olikin osallistumiseni

maaottelumarssille Ruotsia vastaan v.1940. Maaottelun aikana Suomen kansa osoitti naapurillemme, miten maamme riistosta ja ryöstöstä huolimatta emme olleet joutuneet polvillemme - maaottelu tietenkin voitettiin.

Petäjavedellä oltiin keväeseen v. 42 asti, kunnes Väli rauhan tultua palattiin Kurkijoelle. Haapavaaran kotitaloa oli evakossa ollessamme alettu purkamaan ja seinät sekä lattiat olivat poissa. Onneksi vesikatto oli jätetty paikalleen, joten hyvä tuuletus esti rakenteita homehtumasta. Rakennusmateriaalin puute oli huutava koko maassa ja erityisesti Karjalassa, kun samaan aikaan kymmeniä tuhansia rakennuksia alettiin korjata ja rakentaa uudelleen. Silloin kaikki mahdollinen raaka-aine kierrätettiin. Jopa rautanaulat oiottiin useaan kertaan ja käytettiin uudestaan. Sementistä, raudasta ja kaikesta muustakin rakentamiseen tarvittavasta materiaalista oli pulaa.

Evakkomatkan aikana ja siihen mennessä kun päästiin takaisin Kurkijoelle, minulla ikävuosia oli kulunut vain muutama, mutta henkisesti olin kai varttunut vuosikymmenen. Niin voimakkaita ja rankkoja kokemuksia oli tullut kohdalleni, niin kuin kaikille muillekin oman kotinsa menettäneille evakkoon joutuneille ja takaisin kotijuurilleen palanneille.

Kotona Karjalassa koulu alkoi v. -42. Kansakoulu oli palanut ja koulun pitäminen aloitettiin kahdessa maatalossa. Poutasen Mikon luo-

na oli alakoulu kaksi ensimmäistä vuotta ja Timoskalla yläkoulu. Koulun kuljettiin kävellen ja matkaa oli muutamien kilometrien verran. Talviaikana voin oikaista koulumatkaa suon kautta. Erästä koulumatkasta on jäänyt hauska muisto. Siellä hankaa pitkin tarpoessani näin linnun jälkiä ja ajattelin,

”näin linnun jälkiä ja ajattelin, että mistäs nuo kanat ovat karanneet

että mistäs nuo kanat ovat karanneet. Tarkoitukseni oli pyydystää sellainen ja viedä äidille tuliaiseksi, jotta tämä voisi tehdä siitä paistin. Kun sitten näin valkoisia lintuja hangen päällä, ne lähtivät lentoon enkä saanut kiinni. Olivat koppeloita ja lensivät pakoon.

Jatkosodan uhka ei alkanut tuntumaan ennen kuin vasta muutamaa viikkoa ennen evakkoon lähtökäskyä. Sitä ennen elettiin normaalia elämää, tehtiin elotöitä sekä muita askareita kuten ennenkin. Onni oli se, että Kurkijokea ei koskaan vallattu. Rintamalinja jäi kauaksi, joten kaikki yllättyivät siitä, että evakkokäsky tuli.

Silloin valmistettiin laudasta muuttolaatikoita, joihin pakattiin herkimmin särkyviä tavaroita, astioita ym. Yksi tällainen laatikko on minulla vieläkin jäljellä. Siinä lukee

”Onpa ainakin yksi laatikko valmiina sitten kun saamme palata kotiin.

A. Vepsä, Kurkijoki Haapavaara. Onpa ainakin yksi laatikko valmiina sitten kun saamme palata kotiin.

Jälkimmäinen evakkomatka suuntautui Ylistaroon, Untamalan kylään. Meidät sijoitettiin ihan kylän keskustassa olevaan Esa Lammin taloon. Saimme siellä leivintuvan asuttavaksemme ja sillä tavalla saimme omaa rauhaa vaikka asuimme samassa pihapiirissä talon väen kanssa. Äitini ystävystyi niin hyvin talon emännän kanssa että piti yllä kirjeenvaihtoa hänen kanssaan usean vuosikymmenen ajan. Esa Lammi oli ollut kauppias kunnes talvisota syttyi ja hän joutui lopettamaan kaupan pidon. Varastoon oli kuitenkin jäänyt kaksi isoa puista sillitynnyriä. Sieltä saimme silliä arvokkaaksi vaihteluksi ja täydennykseksi ruokavaliomme. Sitä herkkua ei sodan aikaan, eikä heti sen jälkeenkään ollut muualla helposti saatavissa.

Koulu alkoi silloin syksyllä kun opettaja Erkki Simojoki (arkkipiispa Simojoen veljenpoika) saapui kylään. Ensimmäisenä koulupäivänä hän oli vielä luuntantin asepuvussa. Hän teki minua kohtaan ystävällisen teon

Tästä numerosta alkaen ilmestyy neliosainen sarja, joka kertoo kotiseutuneuvos Eino Vepsän elämästä Kurkijoella ja myöhemmin Loimaalla. Eino Vepsä nimettiin Tasavallan presidentti Tarja Halosen, sekä silloisen pääministeri Matti Vanhasen allekirjoittamalla kirjeellä kotiseutuneuvokseksi kesällä 2010. Arvonimen hakijana olivat yhdessä Loimaa-seura sekä Kurkijoki-säätiö. Juhlallinen arvonimen luovutus Eino Vepsälle annettiin Kurkijoen kesäjuhlien aikana 7.8.2010.

Eino Vepsä on elämänsä aikana ponnistellut erityisesti sekä syntymäpitäjänsä Kurkijoen että nykyisen asuinpaikkakuntansa Loimaan hyväksi, joten häntä voidaan täydellä syyllä nimittää kahden kotiseudun neuvokseksi.

Ilmeisesti ensimmäinen valokuva Eino-pojasta heinäkuussa 1936 kotipihalla Haapavaarassa, ikää 10 kk.

asettamalla minut istumaan sellaisen oppilaan viereen, jonka kotona ei ollut ollut keuhkotuberkuloosia. Näin säilyin siltä sairastumatta. Äiti otti hänet ruokamieheksi kunnes opettajan vaimo saapui paikkakunnalle ja he muuttivat yhteiseen kotiin.

Lopullinen sijoitusalue oli Loimaa, kuten muidenkin Kurkijoelta kotoisin olevien kohdalla. Lähdimme Untamala Loimaata kohti jo v. -45 keväällä tutustuaksemme hieman paikkakuntaan. Näin päädyimme Oripäähän Taskilan kylään ja asuimme siellä 2 v kunnes v. 1947 meille loppusijoituskohdeksi määrättiin Loimaan kunnan alue.

Kaikkien evakkomatkan mullistusten jälkeenkin äiti oli onnistunut pitämään huolta kahdesta lehmästämme, sillä hän teki matkan meistä erillään ja kertoi usein kuljetuksen aikana tapahtuneista asioista. Yksi pikkupojan mielestä riipaisevimmista oli se, miten Sulkavalla proomuihin jouduttiin lastaamaan niin monta lehmää että ne olivat aivan kylki kyljessä kiinni, eikä tilaa ollut karjanhoitajille. Oli ollut järkyttävää kuulla lehmien huutavan kivusta kun ahtauden vuoksi niitä ei voitu lypsää, vaikka täydet utareet pakottivat maidosta. Lehmät olivat vielä Oripä-

säkin mukana ja lypsymatkaa oli n 3 km yhteen suuntaan. Äidin oli tehtävä edestakainen matka kaikkien astioiden kanssa päivittäin kaksi kertaa ja poikimisen jälkeen kolme kertaa.

Muutimme siis Loimaan kuntaan, Onkijoen kylään ja Aittamäen kartanon maille. Siellä oli meitä haapavaaralaisia perheitä 4 ja toisessa Aittamäen kartanon talossa kaksi muuta perhettä, yhteensä siis 6 kurkijokista perhettä. Yhteenkuuluvuuden tunne oli vahva kaikista evakkoon lähtemisen murheista ja vaikeista olosuhteista huolimatta. Usein sunnuntaisin kirkonmenojen jälkeen kaikki kokoonnuimme pelaamaan yhteispelejä ja leikkejä. Näistä mm. polttopallo muodostui hyvin suosituksi.

Isäni syntyi v. 1903 ja hän oli 44 -vuotias kun asetuimme Loimaalle. Äitini oli 38v. Sisareni Kaarina syntyi Oripäällä huhtikuussa, eli kuukautta ennen muuttoamme Onkijoen kylään. Minä olin 12-vuotias. Silloin tyttöjä jo katseltiin sillä silmällä. Palmikoista nyittiin ja talvella lumihankeen tönäistiin niitä tyttöjä, joista eniten pidettiin.

Jatkuu

Teksti: Jaakko Taitonen

Tässä on päässyt kuvaan koko Lähteensärkän asujaimisto vieraineen, joita ovat mummoni vieressä istuva serkkuni Pauli Tauni ja ”Amerikan” tati Sanni, joka seisoo äitini ja veljensä Pekan vieressä, vasemmalla isä henkselipöksyissään. Kuvat on otettu Sanni-täidin kameralta. Tati oli saapunut Kanadasta vierailulle entiseen kotimaahansa,

Matkoilla

Vilkas matkailu- ja retkikesä on takanapäin. Moni on tarttunut kynään ja kertonut matkoistaan vanhalle kotiseudulle tai muualle itselle tärkeille paikoille. Kiitos Teille! Matkoille on lähdetty perheen kesken ja suuremmissa ryhmissä. Myös tämän vuoden viimeinen lukijamatka on takanapäin. Seuraavaan neljän sivun kokonaisuuteen olen kerännyt matkakertomuksianne.

Hyviä luku- ja muisteluhetkiä niiden parissa!

HS

Kukkuivat käet Kurkijoella Elämysten matka

Sukujuuriltamme karjalaiset sisarukset lähdimme etsimään vanhempiemme kotikontuja. Äitimme, Aino Maria Jussilainen, on Kurkijoen Pohjiin kylästä ja isämme Antti Pekanpoika Poskiparta (myöh. Paulos) Tervun kylästä.

Teimme ensimmäisen tutustumismatkan Kurkijoelle v. 2008. Serkkumme, Sirkka Pöyry o.s. Kaartinen, joka on käynyt useita kertoja siellä, antoi meille valokuvan äitimme kotipaikasta. Tämä matka ei tuottanut muuta tulosta kuin roimasti kokemusta vaikka meillä oli kuvat ja kartat mukana. Kaikki se jännitys ja odotus varmaan sekoittivat ajatuk-

siamme sekä vain parin tunnin perillä oloaika, ettemme silloin löytäneet perille. Päätimme lähteä parin vuoden kuluttua uudestaan matkaan paremmin eväin.

Toinen matkamme Kurkijoelle sujui erittäin rattoisasti, siitä suuri kiitos hyvälle matkanjohtajallemme Rajalle ja kuskille Japille. Rajan yli päästyämme, totta kai täydensimme juoma- sekä ruokavarastoamme Viipurin Veikkojen kaupassa. Taukopaikalla saimme nauttia Japin keittämästä hyvästä kahvista sekä erittäin makoisista Rajan sisaren tekemistä piiraista. Myös metsämarkkin myymäläauto huristeli paikalle

ja kun matkaa jatkettiin, niin silloin viimeistään hiljaisempienkin laulujänteet avautuivat.

Matkalla pysähdyimme viemään kukkaset Hiitolan hautausmaan Karjalaan jääneiden muistomerkeille. Omaisten muistolle soitettiin kirkonkelloja ja tunnelma oli mieleenpainuvan rauhallinen. Hautausmaa oli erittäin kaunis runsain kukkineen ja kauniine muistomerkkeineen.

Saavuimme iltpäivällä Kurkijoelle, jossa Raholan entisen koulun isäntäväki toivotti meidät tervetulleiksi. Majoitustilat olivat viimeisen päälle mukavat, saunakin kuumana.

Sisarukset vasemmalta: Pirkko Hannula, Eila Paulos ja Mirja Paasikivi. Kieltämättä hieman oudot tunteet vallitsivat meidän jokaisen mielisissä. Ja olihan se pienet itkutkin tirautettava ennen poislähtöä, siinä kävellessämme paljasjaloin äidin kotitellä.

Heti ensimmäisenä iltana oli sellainen fiilis, että Lopottiin on päästävä, joten ei muuta kuin bussin kyytiin, joka vei muutaman matkalaisen sinne toiseen

majoitukseen. Lopotista kävelimme Pohjiin kylän pikkukauppaan ostoksille ja sieltä sujuvana kulkueena kiersimme takaisin kirkonmäelle. Ilma suosi meitä auringonpaisteella ja käetkin kukkuivat yhtenäin. Kyllä se paikkansa pitää, että Karjalassa käet kukkuvat yötä päivää. Aikamme katseltuamme päätimme soittaa pari taksia, jotka saapuivatkin varmaan puolen tunnin ja n. 30 km:n päästä ja veivät meidät takaisin Raholaan (3 km).

Ihan hyvä juttu, sillä mie-

Kristiina-mummon pihapiirissä nautimme päiväkahvit ja loput eväämme. Tämä kuva on otettu mäeltä, jossa sijaitsi silloinen uusi mielisairaala. Tästä kuvasta hieman vasemmalle, sijaitsi aikoinaan Lastenkoti, jonka seutuvilla kartan mukaan olisi ukkomme kotipaikka. Nykyään siellä on uudempia rakennuksia, joten vanhasta paikasta ei ole mitään jäljellä.

Jatkuu seur. sivulla

Jatkoa ed. sivulta

Urheat Pirkko ja Mirja uskaltautuivat veteen, vaikka vesi olikin jäätävää!

lenkiintoisten hintaneuvotte-
lujen jälkeen saimme heistä
mukavat ja luotettavat kus-
kit seuraavan päivän retkel-
lemme. Taksit saapuivatkin
ajallaan kello 9.00 aamulla.
Autoihin pakattiin saappaat
ja kylmälaukku (kuohuvat),
kaffeet sekä muut eväät.

Kihelmöivän jännityk-
sen vallitessa lähestyimme
aitimme kotipaikkaa, sillä
tiesimme olevamme oikeal-
la tiellä. Hyvät kartat sekä
mainio kartanlukija ensim-
mäisessä autossa takasivat

perille pääsyn. Etummai-
nen auto pysähtyi, ja kuin-
ka ollakaan, aivan äitimme
syntymäkodin raunioille.
Hetken päästä jo kuuluikin
riemun kiljahduksia kun
talon paikka löytyi. Siel-
lä on vielä jäljellä korkea
muurattu kivijalka, jossa
on oviaukko. Emme tiedä,
onko se ollut asuinrakennus
vai navetta, sillä tämän vie-
ressä on toisen rakennuksen
matalampi kivijalka. Edelli-
sellä kerralla tulimme siihen
tulokseen, että syy epäonni-

*Lähdimme vielä, kun oli niin kaunis iltakin, pienelle kävelylle Lopottiin päin. Tietysti kuljimme taas hyvin sujuvana kulku-
eena, kuka minnekin päin tähyillen ja pientareita tarkastellen sekä maisemia ihastellen*

seen retkeemme oli, koska
meillä oli venäläistä juo-
maa. Sen vuoksi tällä kertaa
oli mukana Suomesta tuotua
aitoa shamppanjaa, jonka
poksautimme ja kilistim-
me muovipikareissa päivän
kunniaksi, sekä lirautimme
myös entisille sukupol-
villekin pienen tujauksen.
Totta kai keräsimme myös
kasveja kotiin tuomisiksi,
vaikka lapio olikin hieman
epäkäytännöllinen auton
rengasrauta, jonka löysim-
me taksin takakontista.

Kaikki nämä kauniit ja
mukavat muistot yhdistävät
meidät nyt paremmin van-
hempiemme kotiseutuun.
Tämä matka ei jäänyt vii-
meiseksi, näin me päätim-
me. Sireenit ja ruusut ovat
lähteneet hyvin kasvuun uu-
silla kotipaikoillaan. Ruusut
ovat jo tehneet ensimmäiset
nuppunsakin, joten elämä

jatkuu kuten evakoilla ai-
koinaan.

*Terveisiä Kurkijoelta
toivat Pirkko, Mirja
ja Eila*

Äitimme vanhemmat:
Jaakko Antinpoika Jussi-
lainen, s. 14.5.1868 Kur-
kijoki, Pohjii

Maria Heikintytär o.s.
Lankinen, s. 5.8.1873
Jaakkima, Tervajärvi

Isämme vanhemmat:
Mikko Antinpoika Poski-
parta, s. 22.9.1882 Kurki-
joki, Tervu

Kristiina Marketantytär
o.s. Pösö, s. 16.1.1885
Kurkijoki, Tervu

Jos joku muistaa jotain
vanhemmistamme, voi
ottaa yhteyttä: Mirja Paa-
sikivi puh. 050 5925530
tai sähköposti mirja.paa-
sikivi@dnainternet.net

Itäisessä opissa

Matkaillessa oppii aina jo-
takin. Se avartaa, sanotaan.
Itärajan taakse matkusta-
essani olen aina kokenut
käyneeni elämän korkea-
koulussa. Niin tavallisista
ympyröistä poikkeavia ovat
kokemuksemme olleet.

Historian kertauskurssis-
ta on aivan erityistä hyötyä
varsinkin niille matkalai-
sille, joilta viime sotiemme
opetukset ovat jo unohtu-
neet. Joku matkakumppa-
neista aina kuitenkin mainit-
see Vuoksen varrella sotien
aikana sattuneet kovat tais-
telut. Mukana olevat vete-
raanisukupolven edustajat
saavat historian elämään.

Viipurin linnan ja koko
Viipurin kaupungin alaku-
loinen ilme on vastakohta
niille kansainvälisille tari-
noille, joista olemme roma-
maaneissa ja historioteok-
sissa lukuineet. Tällä kertaa
sain käydä katsastamassa
Pyöreän tornin nykyne-
noa. Venäläinen musiikki
täytti väkeä kuhisevan ra-
vintolan.

Viipurin asemarakennus-
tusta kunnostettiin. Se oli
myönteinen merkki siitä, että
maassa kuitenkin on eteen-
päin menemisen meininkiä.
Torilla kävi luutakauppa kun-
ten ensimmäisellä sotien jäl-
keisellä käynnilläämme. Ker-
jäläisiä oli ehkä vähemmän,
mutta lapsikauppiaita kyllä

oli. Koulut eivät olleet vielä
alkaneet, joten se sai riittä-
selitykseksi.

Ympäristötietous kasvaa
aimo annoksen itäisessä
opissa. Kyselemme itsel-

*”Ympäristötietous
kasvaa aimo annoksen
itäisessä opissa.”*

tämme, mitä varten venä-
läisten rakentamat uudetkin
rakennukset näyttävät van-
hoilta pian rakentamisensa
jälkeen, Erityisesti ker-
rostalojen porraskäytävät
ovat suorastaan pelottavan
pimeitä ja epäystävällisiä.
Talovanhukset saavat rau-
hassa lahota paikoilleen.
Ensin on pudonnut osa ka-
tosta, ja seuraavan matkan
aikana koko katto halaa
rakennuksen kivijalkaa.
Jotkut rakennukset sentään
siirretään ainakin osittain
uusille paikoilleen.

Me suomalaiset voimme
olla onnellisia jätteittemme
keräilyjärjestelmästä. Olem-
me vähitellen oppimassa
jätteiden lajittelun. Itärajan
takana hautausmailla ole-
vat jätekasat saivat meidät
kunnioittamaan omia jätela-
kejamme, jotka ehkä alku-
aikoina ovat meitä harmit-
taneetkin. Kaikesta hyvästä
kannattaa kuitenkin maksaa.
Aina Suomessa on kyllä

ymmärretty, että ” puhtaus
on puoli ruokaa ”. Itäisillä
matkoilla sen viimeistään
käsitämme.

Ruokakulttuuriin pereh-
tyminen on aina olennainen
osa matkustamista. Kannat-
taa suhtautua uusiin makui-
hin ennakkoluulottomasti.
Venäläistä ruisleipää olen
kuullut monien matkalais-
ten ylistävän. Se maistuu
erinomaiselta maukkaiden
liemiruokien seuralaisena.
Teetarjoilu kruunasi nytkin
maukkaan ateriakokonai-
suuden. Siisteydessäkään
ei ollut valittamista.

Hyvin miellyttävä osa
viimeksi koettua matkaam-
me oli tutustuminen Rus-
kealan marmorilouhoksen
nykytilanteeseen. Nykyi-
sin siellä ei louhintaa ole,
mutta louhos on syvine
altaineen esittelykunnossa
Sen ympärille on rakennet-
tu louhoksen kiviaineksilla
reunustettu polku, joka oli
ihan miellyttävä kävelyreitti
automatkamme välipalana.
Ruskealan marmorilla on
suomalaisessakin raken-
tamisessa ollut arvokasta
käyttöä. Erityisesti italia-
lainen osa louhoksesta oli
karussa kauneudessaan nä-
kemisen arvoinen.

Matkalla oli mukana
nuorisokaikin. He olivat tu-
tustumassa vanhempiensa
ja esivanhempiensa asuin-

*Tässä kauniissa tervulaisessa maisemassa haluamme matkoillamme saada joukkueestam-
me valokuvan. Kuva: Lyyli Nevanperä*

paikkoihin. Vaikeaa on
varmaan ensikertalaiselle
mieltää Karjalan kauneus,
kun vanhemmat osoittelevat

*”Omat
perilliseni kaipasivat
kanssakäymistä
paikallisten nuorten
kanssa.”*

lahoamassa olevia raken-
nuksia ja etsivät pusikoista
kivijalkoja. Omat perilliseni
kaipasivat kanssakäymistä

paikallisten nuorten kanssa.
Yritys päästä kokeilemaan
yhteistä diskoiltaa epäon-
nistui. Ehkäpä suunnitteilla
oleva oppilasvaihto toteu-
tuu. Siihen tarvitaan var-
maan monta kokousta ja
paljon byrokratiaa. Saimme
kyllä tutustua erääseen pe-
ruskouluun, mutta oppilailla
oli vielä lomaa.

Nuorisosta on rauhalli-
sen yhteiselon hyvä alkaa.
Meillä vanhoilla on paljon
jäykkä ennakoasenteita,

jotka sulavat hitaasti. Olen
onnellinen siinä suhteessa,
että olen saanut kotipitäjäni
nykyisistä asukkaista henki-
lökohtaisia ystäviä. Se aut-
taa voittamaan katkeruuteni
ja ymmärtämään, että kaikki
olemme evakossa yhteisel-
lä maapallolla, jonka kuntoa
meidän tulisi vaalia par-
haamme mukaan, - yhteisen
etumme nimissä.

Lyyli Nevanperä

Ukkonen oli vierailut Kiiskilän Toisiilla

Kurkijokelaisen lukijamatkalla suuntasimme retkipäivänä kohti syntymäkotiani Kiiskilää Elisenvaarassa. Kuljimme meille tutuinta reittiä kyläkoulun ja Valtonen ohi. Mieheni Pentin ja minun lisäksi kolmantena oli Riitta Sainio.

Kiiskilän piha oli ennaltaan. Esittelin kivijalkoja seuraillen Riitalle entisiä rakennusten paikkoja.

Ja eikös Riitan silmään tai jalkaan osunut ruohikossa betonikuppi, johon joskus on valunut vettä sadevesirännistä. Uusi löytö!

Maakellari oli sitten viime näkemän siivottu ja sen takaosaan oli rakennettu aitausta tai laari, niin sitä taidettiin kutsua. Pimeässä emme nähneet mitään, mutta Pentin nenä haistoi perunaa.

Ulkona odotti sitten yllätys. Toisiin eli Veikon talon rakennukset noin kolmen sadan metrin päässä olivat poissa. Vain yksi savupiippu törötti pystyssä sekä hökkeäli entisen navetan lähellä ja kaivon kansi olivat jäljellä.

Talon kulmalla kasvanut suuri kuusi makasi pihamaalla kuivuneena. Pystyssä oli sen runsaan metrin korkuinen kanto. Lähellä huomasimme, että sekä kanto että runko olivat katkeamiskohdasta onttoja ja sisältä hiiltyneitä ja kuori oli irronnut.

Ohut metallilanka oli vielä kiinni kuusen runkoon kiinnitettyssä valkeassa posliinieristeessä katkeamiskohdan latvan puolella ja roikkui siitä kannon kautta taloon päin.

Pihan keskellä tolpan juurella oli metallilankaa kiepille käärittyä..

Tuvan savupiippu oli pystyssä ja tiiliä oli kasassa sen juurella. Muistan, että kun vuonna 1942 palasimme kotiin, isä puratti venäläisten rakentaman uunin ja tilalle muurattiin oikea leivinuuni, jollainen siinä oli ollut ennen sotia. Venäläiset olivat taas vuorostaan purkaneet tämän uunin ja tilalle oli muurattu uusi,

paljon pienempi. Näimme sen vuonna 2006, kun venäläinen emäntä esitteli taloa meille.

Talon toinen savupiippu oli maahan sortuneena ja kammarien uunien pelitikuoret olivat särkyneinä ja vääntyneinä pitkin ja poikin. Vuonna 2006 meille oli kerrottu, että toinen näistä uuneista oli aivan uusi. Olimme silloin nähneet myös ”finskiksi” mainitun toisen uunin, joka oli meille hyvinkin tuttu. Sen takana olimme maanneet lattialla Elisenvaaran suuren pommituksen alkuvaiheen aikana, ennen kuin juoksimme metsään. Olemme asuneet tässä Veikko sedan talossa vuosina 1942-44.

Nokea, hiiliä tai tuhkaa ei juuri näkynyt. Vain tuvan porraspuu, joka oli osittain maan sisällä, näytti ehkä vähän hiiltyneeltä.

Sireeni talon nurkalla kuusen lähellä, oli poissa, palanut tai katkaistu, mutta uusi alku oli jo lähes metrin mittainen ja kukki.

Talon rakenteet on ilmeisesti purettu ja kuljetettu pois, vaikka nyt emme enää huomanneet maastossa mitään jälkiä.

Vanhimman aitan, meidän ajaltamme, kohdalla oli selvästi tuhkaa ja hiiliä. Nurmi kasvaa jo reunoilla, joten tulipalo on ollut viime vuonna tai sitäkin aikaisemmin.

Vuonna 2008 kaikki oli ollut vielä ennallaan, kun Heikki Havakka oli liikkunut sielläpäin. Heikin isoisä Heikki Kiiski ja isoisänisä Juhana olivat rakentaneet Toisiin pihapiirin, sen jälkeen kun tila oli erotettu Kiiskilästä vuonna 1907 isoisäni veljelle Juhanalle. Sittemmin tila oli yhdistetty takaisin Kiiskilään ja 1940 sen omistajaksi tuli perinnönjaossa setäni Veikko Kiiski.

Kesällä 2006 talossa asui nainen, joka kertoi syntyneensä siellä. Hänellä oli lehmä ja kaksi koira, sekä hyvin hoidettu pieni kas-

vimaa. Seuraavana kesänä häntä ei enää näkynyt, mutta talon toisessa päässä asui ilmeisesti edelleen joku.

Päätelimme, että salama olisi iskenyt kuuseen. Internetissä olen etsinyt tietoja salaman iskujen vaikutuksesta puihin ja varsinkin kuuseen. Siteeraan tähän yhdestä löytämästäni artikkelista katkelman. (Artikkeli ”Lightning damage”, jonka edellä oli otsikko Untitled Document)(www.ekarvinen.net/tuhot.htm.)

”Miksi puu hajoo iskun vaikutuksesta?”

Salaman iskiessä puuaines salamakanavan kohdalla höyrystyy ja muodostunut kaasu laajenee sekunnin murto-osissa moninkertaiseksi. Salaman lämpötila on yli 10 000 C, josta seuraa, että laajeneminen on niin nopea ja voimakas, että muodostuu räjähdys. Laajeneva kaasu tarvitsee tilaa ja se saa sen parhaiten hajottamalla ympäröivän aineksen. Tapahtuma on lähes samanlainen kuin räjähdysaineen räjähdys. Salaman suuresta lämpötilasta riippumatta puu ei yleensä syty palamaan, koska koko tapahtuma on ohitse sekunnin murto-osassa, eikä salaman höyrystämä tulikuuma kaasu ehdi sytyttää paloa”

Eikä tässä vielä kaikki

Kulkiessamme Viipurin radan ja Simolanmäen välisellä metsätiellä, huomasimme Pentti tien vieressä kuusen, jonka rungossa oli yli metrin korkuinen kapea ja syvä halkeama tai kolo, joka ulottui maahan saakka. Runko oli sisältä ontto, ja aukon alaosasta oli valunut tuhkan näköistä jauhetta maahan ulos. Pentti muistaa, että kuusen latvapuoli oli näyttänyt normaalilta. Onko venäläisillä ollut nuotio puun sisällä, päivittelimme. Ihan tuore tämä nuotio ei ollut, sillä hämähäkki oli kutonut verkkonsa puoliväliin on-

Suuri kuusi on katkennut ja latvaosa makaa kuivuneena pihassa. Talon kivijalkaa oikealla ja vas. taustalla Kiiskilän rauniot. Kuva ML 2010

telo.

Internetissä löytyi kuvia myös tämällyypisistä salamavaurioista, myös edellä mainitussa artikkelissa..

Sade uhkasi meitä pariin otteeseen muutamien pizaroin ja mustia pilviä kulki yllämme koko ajan. Siksi pidimme pientä kiirettä, emmekä voineet jäädä pitemmäksi aikaa ihmettelemään ja tutkimaan näkemäämme. Valokuvatkin on otettu kävelyvauhdissa.

Täytyy myöntää, että kun naputtelin tekstiviestiä sisarelleni siinä Toisiin pihalla ja kerroin asiasta, tuntui haikealta. Sen talon mukana meiltäkin katosi yksi omakohtainen muisto ja maamerkki lapsuudesta. Vuonna 2006 ensi käynnillämme Kurkijoella olimme mutkan kautta pyrkineet kohti Kiiskilää. Sikiönmäeltä olin nähnyt kaukana edessäpäin metsän reunassa tuon harmaan taloryhmän, ja se hetki oli minulle yksi matkan syväkävijävimpiä.

Näytin valokuvia salaman tuhoista Toisiilla Ilmi Kärävälle, naapurillemme. Hän kertoi, että ennen sotia Kurkijoella heidän kotitalonsa molemmin puolin

Metsätien varrella on ontto kuusi, jossa rungon halkeamasta on valunut tuhkaa. Kuva ML 2010

kasvoi suuret kuuset. Lisäksi vähän kauempana oli kuusiryhmä, jota kutsuttiin kuusilinnaksi. Ilmin isä, tohtori Veli Räsänen, oli Kurkijoen maatalousopiston kasviopin lehtori ja kuuluisa tiedemies. Veli Räsänen oli kertonut lapsilleen, että kuuset suojaavat taloa salaman iskulta eikä silloin tarvita muuta ukkosenjohdatinta. Heidän kotitalonsa on nyt museona Kurkijoella. Ukkonen on pelottava

ja samalla hyvin mielenkiintoinen luonnon ilmiö. Jos teillä, hyvät lukijat, on muistissanne vanhoja tietoja tai uskomuksia liittyen ukkoseen ja siltä suojautumiseen, kertoisitteko niistä meille. Puun allehan ei aina-kaan saa mennä suojaan.

Vastaukset voi lähettää toimitukseen tai soittaa

Marjaliisa Laine,
syntynyt Kiiskilässä
09 - 412 64 67
ja 050 52 80 110

Kiiskilän Toisii v. 2007 ja v. 2010 Kiiskilästä päin kuvattuna. Kuva 2007: Antti Laine, 2010: ML

Hannukaisten sukuseura Petroskoissa ja Kizhin saarella

Hannukaisten sukuseura toteutti jo perinteeksi tulleen Karjalan matkansa touko-kuussa, tällä kertaa poikkeavan konseptin mukaan. Esivanhempien kotiseudulla vierailtiin vain lyhyesti ja pääosa matkasta suuntautui Äänisen rannalle Petroskoihin ja Kizhin saarelle. Toki suuri osa automatkasta tapahtui luovutetun Karjalan alueella, missä tutustuttiin mm talvi- ja jatkosotien taistelualueisiin ja kerrattiin matkareitille osuneiden taistelupaikkojen sotahistoriaa. Matkaseurueeseen kuului myös sukuseuraan kuulumattomia henkilöitä, joilla oli juuret Karjalassa tai olivat muuten kiinnostuneita matkakohteista. Osalla oli Petroskoin ympäristössä jopa sukulaisia, joita he eivät olleet koskaan tavanneet. Pitkän odotuksen jälkeen oli viimein mahdollista tavata kansalaissodan jälkeen rajan taakse jääneitä lähisukulaisia.

Yhteinen matka on viitekehys, jonka puitteissa voidaan viettää muutama päivä yhdessä, vaihtaa kuulumisia ja syventää tuttavuutta. Matka ei siis välttämättä ole itsetarkoitus, tärkeämpää on yhdessä oleminen ja sukutietoisuuden jatkuvuuden turvaaminen. Se osa matkasta, joka suuntautuu suvun muinaisille asuinpaikoille, on tietysti tärkeä monessa mielessä. Tietoisuus fyysisestä paikasta, näkyvä todiste esivanhempien asumuksista tai asuinpaikoista, hautamuistomerkki, talon nimi virallisessa kartassa tai jokin muu merkki siitä, että edesmenneet sukupolvemme ovat noilla paikoilla eläneet, kiinnittää meidät myös ulkoisesti havaittavien

todisteiden kautta elinympäristöön, joka on suvultamme vasten tahtoa riistetty.

Tietty maantieteellinen paikka, kotitalon tai mumolan perustukset ja pihaluomat syventävät entistään sitä henkistä perintöä, jonka juuriltaan irrotettu karjalainen heimo, sen suvut ja ihmiset ovat sanallisesti jälkipolvilleen välittäneet. Matkat menneeseen, suvun entisille asuinpaikoille ja koko luovutettuun Karjalaan ovat tärkeitä sekä sukuyhteyden ylläpitämiselle, syventämiselle ja vaalimiselle että tiedon välittämiseksi nuoremille sukupolville niistä todellisista paikoista ja ympäristöistä, joista suvun vanhemmat sukupolvet ovat joutuneet luopumaan.

Tiedottamisen ja tiedon välittämisen ohella myös tiedon tallettaminen pysyvällä tavalla on oleellisen tärkeää jatkuvuuden turvaamiseksi.

Paljon olisi tehtävää, mutta onko tekijöitä?

Ylitimme rajan Värsilästä, matka oli alkanut aamuyöllä Kankaanpäästä ja matkalaisia poimittiin kyytiin matkan varrelta.

Ajomatkan aikana py-sähdyimme havainnoimaan, miten entisellä Karjalan heimon kotiseudulla nykyisin eletään. Puolueetonkin havainnoitsija voi kiistatta todeta, että ainakin elämisen ulkoiset puitteet ovat sotien jälkeisten vuosikymmenten kuluessa rappeutuneet. Paljon olisi tehtävää, mutta onko tekijöitä? Missä on se takavuosina mainostettu tasa-arvoinen ihanneyhteiskunta, joka huolehtii kansalaisistaan sekä heidän

sosiaalisista ja yhteiskunnallisista tarpeistaan tasapuolisesti valtakunnan eri osissa?

Väkisinkin tulee ajatelleksi, miltä tilanne näyttäisi, jos alue olisi edelleen entisten isäntiensä hoidossa ja hallinnossa. Alueen nykyiset asukkaat ovat kuitenkin vähiten syyllisiä vallitsevaan alennustilaan. Heidätkin, tai oikeammin heidän vanhempansa tai isovanhempansa, on pakkosiirretty alueelle muualta, irti omista juuristaan. Näin on voinut toimia vain totalitaarinen, yksilöiden oikeuksista ja henkilökohtaisesta halukkuudesta piittaamaton pakkovalta.

Keinotekoinen pakkoon perustunut yhteiskunta päätyi vääjäämättä vararikoon, mutta sen perillinen ei ole myöskään korjannut edeltäjänsä laiminlyöntejä. Päinvastoin hetkellisen myötätuulen jälkeen on tällä hetkellä meneillään entisen komennon palauttaminen. Entisen, näennäisen suurvalta-aseman palauttaminen näyttää tärkeämmältä tavoitteelta kuin kansalaisten hyvinvoinnin parantaminen.

Sotahistorian muisteluja Murheenristillä

Matkalla Pitkärantaan poikkesimme Koirinojan Murheenristillä. Muistomerkki on venäläis-suomalaisena yhteistyönä pystytetty sotien uhrien muistoksi.

Meille se tuo mieleen erityisesti talvisodassa hyökänneen vihollisen ja ne kiivaat taistelut, joita lähialueella käytiin talvella 1939 - 1940. Hyökkääjä pysäytettiin täällä ja saarrettiin useisiin eri-

Oiva Hannukainen äitinsä entisen kotitalon pihamaalla Hiitolan Asemankylässä

kokosiin ”motteihin”. Suuri osa hyökkääjästä tuhottiin näihin motteihin ja vihollisen täydellisen tuhon esti vain suomalaisjoukkojen raskaiden aseiden sekä niiden ammusten puute. Suuret olivat omiemme tappiot, mutta eivät läheskään vihollisen menetyksiin verrattavissa.

”Kollaa kestää”

Pitkärannassa vietetyn yön ja seuraavan aamun kaupunkikierroksen jälkeen jatkoimme matkaamme kohti Kollaanojen maineikkaasta taistelupaikkaa. Ennen kaupunkikierrokselle lähtöä saimme mukaamme myös suomea puhuvan oppaan, Tanjan, joka oli mukana seuraavat kaksi päivää.

Sanonnasta ”Kollaa kestää” on tullut vertauskuva kovan vastuksen voittamiselle. Tarkasteltaessa tuota aluetta nykyisessä tilassaan

on vaikea kuvitella, että seitsemänkymmentä vuotta sitten siellä käytiin useita kuukausia torjuntataistelua, joka oli yksi tärkeimmistä talvisodan ratkaisutaisteista. Alue näyttää rauhan tyyssijalta.

Kollaanjoki on vaatimaton puronen eikä se vesistö nä muodosta minkäänlaista sotilaallista estettä edes jalkaväkimiehelle. Onneksi vihollinen oli sidottu ainoaan alueen kautta kulkevaan tiehen eikä pystynyt menestyksellisesti taistelemaan tiestön ulkopuolella kuten suomalaiset. Tuhoisasta sodasta kertovat ainoastaan vielä maastossa havaittavissa olevat puolustusasemien kaivannot ja sotien uhrien muistoksi pystytetyt muistomerkit, mukaan luettuna suomalaisten sotilaiden kenttähautausmaan muistomerkki. Kenttähaudan on haudattu 104 tunnistamatta jäänyttä suomalaista isänmaan puolustajaa.

Kollaalta jatkoimme matkaamme edelleen Suojärven kautta kohti itää. Vanhan rajan mutkassa Shuja-joella Hyrsylän pohjoispuolella muistelimme Hyrsylän mutkan asukkaiden evakuoinnin epäonnistumista talvisodan syttyessä ja heidän kohta-loaan vihollisen vallattua alueen. Toisaalta saimme ihailla kauniita maisemia mm Jessoilassa Säämäjärven rantamilla. Illalla saavuimme Petroskoihin, jossa yövyimme pitkän ajomatkan jälkeen.

Laivalla Kizhille

Astuimme laivaan, joka vei meidät hyvää vauhtia kohti Kizhin saarta. Ääninen on Euroopan toiseksi suurin järvi Laatokan jälkeen ja niinpä laivamatka itsessään oli jo kokemus. Onneksi oli tyyni keli ja laivamatkasta oli mahdollista nauttia täy-

sin siemauksin.

Kizhin saari on suuri ulkoilmamuseo, jonne on alkuperäisen rakennuskannan lisäksi siirretty perinteistä karjalaista rakennuskulttuuria edustavia rakennuksia eri osista Venäjän puoleista Karjalaa. Alue ei vielä ole täysin valmis, sillä ainakin yhden rakennuksen uudelleen pystytys oli vielä kesken.

Saaren pääkirkko on todellinen rakennustaiteen helmi. Vahinko vain, että turvallisuustilanne ei vielä salli pääsyä sen sisälle, mutta restauroinnin ja rakennuksen ulkopuolisen tukemisen edistyessä on lupa toivoa, että kirkko avautuu sekä hartauden harjoittamiseen että nähtävyydeksi. Saaren museoalue kokonaisuudessaan oli miellyttävä kokemus.

Silmiinpistävää oli myös alueen siisteys, mikä lisäsi sen viihtyisyyttä. Käynti kannatti ja oli hintansa veroinen. Tutustumiskäynnin onnistumisen tärkeänä tekijänä oli erinomainen suomea karjalaisittain puhuva, asiastaan innostunut opas. Suuri kiitos hänelle.

Ei lupaa rajavyöhykkeelle

Päivän tavoitteenamme oli ajaa Laatokan länsiranta ja erityisesti esivanhempiemme kotiseutu Hiitola. Poikkesimme Sortavalassa kahvilla hotelli Piipunpihasa. Pitihän sitä muutenkin poiketa oloa helpottamassa pitkän ajomatkan lomassa, mutta muuten jatkoimme matkaamme mahdollisimman nopeasti kohti tavoitetta.

Hetkeksi kuitenkin py-sähdyimme Kurkijoen kirkonmäellä, joka on tuttu paikka jo monelta aikaisemmalta matkalta. Sukuumme on joskus asunutkin Kur-

Matkalaiset yhteiskuvassa ennen kotimatkaa lähtöä

Rantahiekkaa

*Istun kalliolla tutun kotirannan,
esiin muistojeni tulla annan.
Joskus istun saman kiven päällä
nyt mä itse olen jälleen täällä.*

*Painuu jalkapohjat tuttuun santaan,
laineet liplattelee kotirantaan.
Mielen täyttää rauha, suuri ilo
järven kultaa auringon tuo kilo.*

*Miten lämmin silloin oli vesi
rantakoivikossa laululinnut pesi,
kaislikossa henki kesätuuli
kalain molskahdukset korva kuuli.*

*Silloin hiekkalinnan rakensin,
ihastellen saavutustain katselin.
Korkealle linnan torni nousi
katselemaan emosorsa sousi.*

*Torniin tikkuun lipun laittelin
kauniit kukat pihaan istutin.
Nimein rantahiekkaan kirjoitin,
vesi pois sen huuhtoi, tietenkin.*

*Mä kourallisen hiekkaa kahmaisen
se valuu hiljallensa läpi sormien.
Nää aarteet meille oman lapsuusajan,
ne vaikka jäivät tänne taakse rajan.*

*Nyt kuitenkin taas tänne tulla sain
ja lapsuustunnelmaa mä täältä hain.
Taas haikein mielin jätän kotirannan,
mut tunnelman tään mielessäni kannan.*

Terttu Ketola

kijoella, mutta sittemmin poistunut sieltä. Kirkon rauniot ja sankarivainajien muistomerkit ovat pyhiä paikkoja, joita ei voi pysähtymättä ohittaa.

Matkalla kohti Hiitolaa selvisi ikävänä tosiasiana, että suunniteltu käynti Venäjän määrittämällä rajavyöhykkeellä sijaitsevilla esivanhempiemme entisillä asuinsijoilla ei tulisi onnistumaan, vaikka anomukset oli asianmukaisesti ja ajoissa toimitettu Venäjän rajaviranomaisille.

Pettymys oli melkoinen, vaikka käynti olisi ajan puutteen vuoksi jäänytkin lyhyeksi. Väkisinkin mielen täytti kiukku venäläisten viranomaisten yksipuolista mielivaltaa kohtaan. Ehkä eniten kiukku aiheuttikin juuri viranomaisten käyttäytymisen arvaamattomuus ja ennakoimattomuus. Se mikä sujui eilen, ei välttämättä sujunutkaan tänään. Ikävintä asiassa oli se, että joukossamme oli henkilöitä, joille käynti rajavyöhykkeellä sijaitsevilla ”kotimaisemissa” olisi ollut ensimmäinen. Onneksi Martti ja Eeva (Hannukainen) pääsivät käymään Martin vanhempien kotimaisemissa Kaukolassa Musakan Antin kyyditseminä, sillä siellä rajavyöhykeasiat eivät ole esteenä.

Hiitolan asemankylässä

Hiitolan Asemankylä sijaitsee rajavyöhykkeen ulkopuolella, siellä on vielä pystyssä rakennuksia, joissa matkalaisten esivanhempia on asunut. Pistäydyimme katsomassa mökkiä, jossa

on asunut lapsuutensa josakin vaiheessa sekä kirjoittajan äiti että sukuseuramme pitkäaikaisen puheenjohtajan (nyk. varapj) äiti. Em. mökin vieressä sijaitsee puolestaan mökki, jossa on asunut kuljettajamme Keijo Ylikosken äiti.

Kävimme katsomassa lähietäisyydeltä myös kuuluisan karjalaisuuden kuvaajan, Eeva Kilven, synnyinkotia. Jotkut matkalaisista ehtivät tällä välin kiivetä Linnavuorelle ja ihailla sieltä avautuvaa näköalaa, vaikka paikallinen rakennuskanta ei silmiä hivelekään.

Hiitolan hautausmaa on kohde, jossa on aina käytävä. Hannukaisten esivanhempien hautamuistomerkkejä ei ole enää löydettävissä, mutta yksi irtonainen kivi ja kaksi katkennutta rautaristää on löydetty ja näiden säilymisestä tallessa yritämme pitää mahdollisuuksien mukaan huolta.

Olemme myös asettaneet toivomme Karjalan Liiton vetämään siviilihautausmaiden kunnostusprojektiin. Toivottavasti joskus saisimme käsiin sellaiset hautakartat, joiden avulla pystyisimme jäljittämään esivanhempiemme haudat ja ehkä merkitsemäänkin ne tulevia sukupolvia varten. Vähintään tulisi hautausmaan yhteyteen varata erillinen alue, jonne voitaisiin asettaa pysyvästi jälkipolvien nähtäväksi löydetty, mutta irrallaan olevat hautakivet ja –ristit.

Matkamme viimeisen illan ja yön vietimme Pyhäjärven Musakassa, kuten monesti aikaisemminkin. Siellä voi olla kuin koto-

naa, nauttia saunasta, uinista ja rennosta olostä sekä parantaa maailmaa pitkälle yöhön jatkuvin keskustelui-

Kohti kotia

Kotimatalla on Viipurissa aina poikettava, jos suinkin mahdollista, niin tälläkin kertaa. Eikä Talin – Ihan-talan taistelun muistomerkkiäkään voi pysähtymättä ohittaa. Muistomerkki on kuitenkin tietyllä tavalla Suomen itsenäisyyden symboli, sillä tällä alueella saavutettiin se torjuntavoitto, jolla pysäytettiin lopullisesti neuvostojoukkojen eteneminen. Torjuntavoitto mahdollisti tilanteen vakiinnuttamisen ja siedettävien rauhanehtojen aikaan saamisen kesällä 1944.

Hannukaisten sukuseuran hallituksen puolesta haluamme esittää onnistuneesta matkasta suuret kiitokset kaikille matkalle osallistuneille. Erityisen kiitoksen haluamme esittää sukuseuraan kuulumattomille matkatovereillemme, sillä he sulautuivat joukkoon heti alusta saakka ja olimme kaikki kuin yhtä suurta perhettä. He myös viimekädessä mahdollistivat matkan toteutumisen. Esitämme parhaimmat kiitoksemme myös Riitalle ja Keijolle asiantuntemuksella ja palvelualttiudella toteutetuista matkan käytännön järjestelyistä.

Hannukaisten sukuseuran puolesta

Raimo Hannukainen

Retkeilimme hienojen nähtävyyksien Kotkassa

Sapokan alueella voi kuljeskella veden äärellä kauniita istutuksia ja puistorakenteita ihailleen.

Kävimme tämän vuoden kesäretkellä toukokuun lopussa katsomassa, miltä näyttää Kotkassa. Löytyykö se kuuluisa Kotkan ruusu, entä merimieskapakka, entä kalastajia ja tori. Kurkijoki-Seuran ja Vpl. Pyhäjärvi-seuran viisikymmenpäinen seurue löysi enimmäkseen muuta. Tavattoman kauniiden puistojen ja istutusten, hoidettujen pihojen ja uljaiden merimaisemien Kotkassa on tänä päivänä nähtävyyksiä, joita et mistään muualta Suomesta tai Euroopastakaan tavoita.

Matkustimme 2-kerroksisella näköalabussilla, missä saattoi virittäytyä maisemia katsellen antoisaan päivään Kymenlaaksossa. Nautimme aamukahvit Toriterassilla kesäpäivän vilinässä, mutta kalanmyyjien ja kukkatarhureitten tiskit jäivät tällä kertaa aikataulusyistä tutkimatta. Opastetulla kiertoaajelulla näimme osan Kotkan hyvin hoidetuista kuuluisista puistoista. Niistä hienoin on ilman muuta Suomen palkituimmalla viheralueella, Sapokan vesipuistossa. Keskeiset elementit ovat kasvillisuus, vesi, kivi ja valaistus. Monet puiston kasvilajeista on merkitty nimikyltein. Kävelyretkellä näimme kevätukukien moninaista loistoa, mutta puisto on suunniteltu niin, että kasvien kukinta jatkuu läpi kasvukauden.

Merikeskus Vellamossa, joka sijaitsee satamassa, arkkitehtonisesti merkittävässä rakennuksessa, käynti antoi paljon enemmän kuin osasi odottaa. Hyökyaallon muotoja muistuttava rakennus elää satamassa valon ja meren keskellä kuin suuri tyrsy, meren ja taivaan väreissä muuttuen. Vuonna 2008 valmistuneen arkkitehti Ilmari Lahdelman suunnitteleman rakennuksen huikea ulkonäkö häikäisi. Kirjaimellisesti, koska auringon loisteessa näimme käydessämme tuon hahmoltaan valtavan aallon muotoisen rakennuksen julkisivujen kimmeltävän sinisen tuhansissa sävyissä kuin meren pinta.

Vuosien varrella paljon museoita Suomessa ja Euroopassa kiertäneenä voi todeta Vellamon museoiden, Suomen Merimuseon ja Kymenlaakson Museon olevan moderniudessaan erittäin vaikuttavia. Näin sekä arkkitehtoonisilta sisätiloiltaan että museon elävyyden ja toimivuuden kannalta. Kyse on kokonaan muusta kuin pölyttäneiden esineiden ahtaasti täyttämistä hyllystöistä. Suomen Merimuseon perusnäyttely herättää värikkäästi tarinoita kertoen eloon Suomen merenkulun historian ja esineistön. Kymenlaakson Museossa näyttäytyy elämänmenon olennaisimmat asiat Kymijoen varrelta ja vilkkaasta teollisuus- ja satamaelinkeinotoimiminnasta.

Akvaariotalo Maretarium meriteattereineen on Suomen ensimmäinen kansainväliset mitat täyttävään akvaariotalo. Kotimaisten vesistöjen vedenalaista maailmaa nähdään tyypillisistä Lapin tunturipuroista Suomenlahden merialueelle. Kyse on siis Suomen sisävesien ja meren kaloista ja kasvillisuudesta. Kotimais-

ten kalalajien määrä on yli 50 erilaista ja erinäköistä lajia, jotka on sijoitettu akvaarioihin niille ominaisiin ympäristöihin. Kiinnostavin on valtava 7 metriä syvä ja läpimitaltaan 10-metrinen Itämeriallas.

Vain yksi Itämerialtaaseen kuuluva kalalaji on poistettu. Osoittautui, että hauki ahmii kuten luonnossakin toisia kaloja ravinnokseen ja niin hauenvonkaleet on sijoitettu omaan altaaseensa. Hämmäntäviä olivat myös mm. ankeriasparven yksilöt, arviolta lähes parimetriset, luultavasti yli viisikiloiset käärmemäiset luikerot nauttivat juuri päivällistään imeytyneinä lähelle pulppuavaa vesiaukkoa.

Ilahduttava oli Keisarin-satamakin, entiseen olutpanimoon sijoittunut viihtyisä ravintola luonnonkauniilla niemellä vain muutaman metrin päässä rantaviivasta. Oltiin paikalla, jossa Kymijoki ja meri kohtaavat. Kesäretkelle osallistuneilta satoi runsaasti kiitosta retken järjestelyistä.

*Teksti ja kuvat:
Kaarina Pärssinen*

Merikeskus Vellamon seinärakenne on lähempää tarkasteltuna erikoinen.

Kirjoittajan esittely:

Nimi:
Pirkko Tiainen

Syntymäkotikunta:
Saari

Nykyinen asuinkunta:
Kesälahti

Mikä tai kuka sinut innosti osallistumaan?

Olimme juuri v. 2009 alkukesästä tehneet matkan Kurkijoelle, isiemme synnyinpitäjään, joten serk-

kuni Eeva-Maria Heiskanen innosti kirjoittamaan ja tallentamaan sen, mikä on itselläni muistitietoa sodan jälkeisestä ajasta.

Löytyikö aihe helposti? **Kirjoituksenihan on pääasiassa ns. asiatietoa perheeni sopeutumisesta uuteen jälleenrakentamisen aikaan, joten näistä asioista aihe löytyi.**

Kuvaile muutamalla sanalla, millainen on sinun Kurkijokesi?

Pirkko Tiainen

Minun Kurkijokeni on paikka rajan takana, isäni synnyinpitäjä, josta tiedän, että siellä ovat juuren, syvällä karjalaisessa maaperässä.

Millaisista asioista haluaisit vielä kirjoittaa?

Itselleni ehkä erilaiset lapsuusmuistot olisi kirjoitusaihe, mutta toivoin, että löytyisi joku joka kirjoittaisi ja muistelisi Kurkijoen Saareksen kylän elämää, josta itselläni on vain vähän tietoa.

Kirjoituskilpailu ”Uusilla asuinsijoilla”

Tämän vuoden lehdissä tullaan julkaisemaan kaikki kirjoituskilpailuun osallistuneet kirjoitukset. Ne kertovat monipuolisesti asettautumisesta uusiin kotipaikkoihin ja oman paikan löytämisestä vieraassa ympäristössä kaukana koti-Karjalasta.

Sarjan aloittavat palkitut ja kunniamaininnan saaneet ja sen jälkeen muut hyvät kirjoitukset vapaamuotoisessa järjestyksessä.

Vanhempien arvot kantoivat jälleenrakennusaikana

Sodan loputtua ja rauhan tultua v. 1944 joutuivat vanhempani monen muun perheen tavoin jättämään kotinsa rajan taakse varmasti murtunein mielin. Takana oli monivaiheinen sota ja edessä tuntematon tulevaisuus.

Perheelläni, johon silloin kuuluivat äitini Anna, isäni Matti ja veljeni Pentti oli maatila Saaren pitäjässä, josta osa jäi silloiselle Neuvostoliitolle ja osa tänne Suomen puolelle. Saaren pitäjän Kesusmaan kylään perheeni myös sodan loputtua väliaikaisesti sijoittui ja siellä minä synnyin Onni Kupiaisen talossa v. 1945.

Nämä tämän ajan tapahtumat perustuvatkin veljeni ja myöhemmin omiin muistitietoihin ja kokemuksiin.

Elämä isäntäperheen kanssa lähti hyvin alkuun ilman suurempia hankaluuksia, joten meidät otettiin ystävällisesti vastaan. Omassa käytössämme oli yksi kamari ja muut tilat, tupakeittiö, navetta ja sau-

na olivat talonväen kanssa yhteisessä käytössä. Navettaan voitiin sijoittaa lehmät ja hevonen sekä pienkarja. Naapuritaloilta voitiin vuokrata peltöjä heinä- ja viljelysmaaksi.

Näissä olosuhteissa elämä jatkui ja odotus siitä, mihin tulisi se uusi asuinpaikka ja uuden oman kodin perustaminen.

Isäni oli selvinnyt sodasta pienin ruumiillisin vaurioin, henkisiä kärsimyksiä on meidän mahdoton mitata, mutta perhe oli koossa ja voitiin odottaa uuden rauhan ajan jälkeisen elämän alkua uusissa olosuhteissa.

Perheelleni tarjoutui sitten tilaisuus muuttaa Kesälahdelle Kousan kylään, josta vanhempani saivat asuttavakseen niin sanotun kylmän tilan. Tilan, joka oli pelkkää metsämaata ilman mitään rakennuksia. Tilaan kuului 31 hehtaaria maata, joka soveltui rakennuspaikaksi ja raivattavaksi viljelysmaaksi sekä 25 hehtaarin metsäpalsta. Tilan sai

alkuun käyttöön niin sanotulla hallintasopimuksella ja varsinaiset kaupat tehtiin myöhemmin.

Kyllä siinä voimia ja uskoa tulevaan tarvittiin, kun kaikki piti alkaa ihan alusta, metsän keskeltä.

Isäni kävi kaatamassa tilalta rakennuspuuta talvella vuonna 1947 ja saman vuoden toukokuussa 27.päivänä muutimme Saarelta Kesälahdelle. Tavarat, se vähäinen irtain omaisuus kulki kuorma-auton lavalla ja myöhemmin lehmät hevosen ja kärryjen perässä.

Kousassa taas majoituttiin naapuritaloon, pieneen kamariin ja muihin yhtei-

”Tästä alkoi perheelleni todellinen työntäyteinen elämä.

siin tiloihin. Viljelysmaata vuokrattiin vähän kauempaa olevilta kahdelta eri tilalta.

Tästä alkoi perheelleni todellinen työntäyteinen elämä. Alettiin raivata so-

pivaksi katsottua aluetta rakennuspaikaksi. Elokuussa saatiin sahattua asuinrakennuksen ja navetan rakentamiseen tarvittavat hirret. Aika oli raskasta vanhemmilleni niin ruumiillisesti kuin henkisesti. Elämänhalua ja uskoa tulevaisuuteen kui-

”En tiennyt itkikö ilosta raivatessaan oman kodin rakennuspaikkaa vai arkana pelottavankin tulevaisuuden edessä.

tenkin oli vaikka muistan äitini siinä rakennuspaikan raivauksen aikana itkeskelleen työn lomassa.

En tiennyt itkikö ilosta raivatessaan oman kodin rakennuspaikkaa vai arkana pelottavankin tulevaisuuden edessä.

Itse muistan, että nukuin ja leikin rakennusvaiheiden aikana tervapahvista kyhättyssä mustassa mökissä, kun muuta katosta ei paikalla ollut. Veljeni Pentti, minua seitsemän vuotta vanhempi oli jo mukana työssä. Hän

Veljeni Pentti Littunen ja keinussa istumassa minä, Pirkko Tiainen os. Littunen vähän vaille 2-vuotiaana. Kuva on otettu Saaren pitäjän Kesusmaan kylässä 27. päivänä toukokuuta 1947, jolloin lähdimme Kesälahdelle kohti uutta tulevaisuutta.

haki sammalta läheiseltä suolta hirsirakennuksen tilkitsemiseen.

Vuoden 19467 lopulla pääsimme muuttamaan omaan yhden huoneen käsittävään hirsirakenteiseen kotiin. Ikkunat ja ovet olimme tuoneet mukanaamme sieltä

”Ikkunat ja ovet olimme tuoneet mukanaamme sieltä rajan taakse jääneistä rakennuksista.

rajan taakse jääneistä rakennuksista. Tämä oli varmasti iso asia rakennuskustannuksissa sekä tarvikkeiden saantia ajatellen.

Samana syksynä rakennettiin myös navetta, joten karja saatiin jo omaan pihapiiriin. Pieni hirsinen savusauna oli tämän rakennusvaiheen viimeinen kohde. Näin oli tärkeimmät rakennukset saatu ja alkoi mittamaton pellon raivaus.

Isäni oli tartuttava kuokkaan, koska yhtään valmista peltoa ei ollut. Tähän voisni vähän mukaellen sanoa, että oli ”suo, kuokka ja isäni Matti”.

Kuokka oli se työkalu, jolla isäni raivasi kantoja,

kun paksummat puut oli kaadettu. Nuorempi metsä kaatui kaskeksi kuokalla. Koska ulkopuolista työvoimaa ei ollut, oli äitini koko ajan mukana noita kantoja raivaamassa ja risuja polttamassa.

Isäni tavoite oli se, että joka vuosi piti saada raivatuksi ainakin sen verran, että ruis, tuo leivän alku, voitiin kylvää aina uutismaahan.

Mieleissäni on kuva isästä, jonka selkä paahtui auringossa kuparinruskeaksi näissä hikiissä ja kovissa pellonraivaustöissä. Päivän päätteeksi lämpisi aina sauna, jossa hiet ja mullat pestiin pois, mutta tuo kuparinen rusketus ei talven aikanakaan kokonaan hävinnyt.

Vanhempien mukana työn äärellä me lapsetkin vartuimme. Työhön oli meidänkin tartuttava varhain. Kesällä heinä- ja viljan korjuuaukoihin oli haravaan tartuttava ahkeraan. Joskus tuntui vaikealta, kun leikit, uintimatkat tai mieluinen lukeminen olisivat vieneet mukanaan, mutta työnteon me opimme.

Uskon, että tästä työntäyteisestä ajasta huolimatta tai ehkä juuri siksi elimme

Saarelta Kesälahdelle lähdössä toukokuussa 1947, oik. äitini Anna, isäni Matti, veljeni Pentti ja minä Pirkko. Muut kuvassa olevat henkilöt ovat Yrjö Tolvasen perhettä. Tolvasessa asuimme myös ennen Kesälahdelle muuttoa.

Vanhempani Anna ja Martti Littunen kuvattuna Kesälahdelle rakennetun navetan seinustalla v. 1953.

onnellisia ja mukavia aikoja.

Muistan äitini laulelleen usein tuossa pienessä pirtissä, ”Päivä kun paistaa pirttiin pieneen, työtäni teen, olen onnellinen. Kylvän ja kitken peltoni laitaa, Luojalta kasvua toivoellen”.

Peltoa piti tuolloin raivata 12 hehtaaria ja se myös tehtiin. Myöhemmin, kun konevoimaa oli jo apuna peltohehtaaritkin lisääntyivät.

Vuodesta 1951 alkoi uusi rakentamisen kausi. Tuolloin rakennettiin uusi asuinrakennus, isompi, johon kuului tupa, kaksi kamaria ja eteistilat. Monet asiat olivat vaikeita tuonaikin aikana. Puutavara saatiin omasta metsästä, mutta muiden rakennustarvikkeiden kanssa oli tiukkaa. Sementti saatiin lainaksi toiselta rakennustyömaalta, että voitiin valaa rakennuksen perustukset. Naulat olivat tiukassa ja niitä saatiin kaupan myymälänhoitajan suosiollisella avustuksella. Jokainen käytettykin naula oiottiin ja käytettiin uudelleen. Tietysti myös tiukka rahatilanne saneli omat rajoituksensa.

Talo valmistui tuona samana vuonna. Pääsimme muuttamaan uusiin isompiin tiloihin. Tämä muutto oli lapsen mielestäkin iso mukava juttu, kun oli useampi huone ja vinttitala, josta sai mukavat leikkipaikat.

Sähköä ei silloin vielä ollut, mutta viidentoistalinjan lamppu tuvan katossa valaisi kirkkaasti. Rakentaminen jatkui ja uusi isompi navetta valmistui vuonna 1953. Rakennustyö oli silloin jo vähän helpompaa, mutta kaikki toimi tietysti tarkkaan harkitun rahatilanteen mukaan. Rakennuksia lisättiin vielä aittarakennuksella ja uusi sauna tehtiin entisestä asuinrakennuksesta.

Äitini oli nyt jo mukana Martta-järjestön toiminnassa ja sitä kautta saatiin ensimmäiset marjapensaat ja omenapuut sekä kukat kukkapenkkeihin. Kukat ja pihapiiri oli tärkeä äidille, kun aikaan alkoi olla vähän enemmän näille asioille.

Juurikasvimaa tuotti myös satoa ja pellavaakin kasvatettiin. Talvella äitini kehräsi pellavat ja villat ja kangaspuissa helskyi pellava- ja mattokankaat.

”Talvella äitini kehräsi pellavat ja villat ja kangaspuissa helskyi pellava- ja mattokankaat.

Isäni kiskoi puhdetöinä pärettä ja valmistin tarvittavat pärekorit ja kontit. Metsästys, kalastus ja myöhemmin marjastus olivat isälleni tärkeitä asioita. Saihan näin liikkua luonnossa, josta hän piti.

Monesti olen ihmetellyt, mistä voimat tähän kaikkeen. Vanhempieni perusarvot olivat nämä: koti, uskonto ja isänmaa. Muistan, miten kodissani sunnuntait aina pyhitettiin ja Jumalanpalvelus kuunneltiin radiosta. Töitä ei sunnuntaisin tehty, vaikka sääolot olisivat joskus pelloille houkuttelevatkin.

Varmasti näistä asioista löytyivät ne uskomattomat selviytymiskeinot vaikeidenkin aikojen yli.

Vuonna 1972 vanhempani luovuttivat tilan veljelleni Pentille ja hänen vaimolleen Airille. Vastuu ja raskaimmat työt siirtyivät näin nuoremille. Toki he vielä töihin osallistuivat, mutta olihan se erilaista, kun vastuu oli pois heidän harteiltaan. Heille oli alkanut myös tuo tärkeä isovanhemmuuden aika lastenlasten kanssa.

Tämä on kuvaus lapsuudestamme ja siitä sodan jälkeisestä jälleenrakennuksen ajasta meidän perheemme kohdalla omien muistukiviemme mukaan. Samalla tämä on mitä suurin kiittolaisuuden ja kunnioituksen osoitus vanhemmillemme Anna ja Matti Littuselle siitä raskaasta elämäntyöstä ja siitä aineellisesta ja henkisestä pääomasta, jonka olemme saaneet ja jonka jätämme myös meidän jälkeemme jääville sukupolville.

”Siirtolaisperheen tytär”

Mölkyn MM-kisat Lahdessa

MM-kisat on järjestetty Lahdessa jo useana vuotena. Tänä vuonna elokuun puolivälissä järjestetyn kisan kaksi ensimmäistä sijaa tulivat Suomeen ja pronssi matkasi Viroon. Voittajajoukkue oli Konna & Koukku: Janne Lintunen, Matti Lehtonen, Suvi ja Antton Soini, toisena Toka Janezki: Mari ja Jari Haasiatarha, Leena ja Tommi Jantunen.

Kaikkiaan viikonloppuna aikana maailmanmestaruudesta mittelöi 192 joukkuetta, joten Kisapuistoon kokoontui viikonloppuna yli tuhat pelaajaa.

Harrastajapelaajat

Mölkky sopii kaikenikäisille ja kokoiselle, se on peli, jossa taito ja tuuri ratkaisevat voittajajoukkueen.

Lähden Kisakentälle kokoontuvat myös muut kuin kilpajoukkueet. Kaupungin lähimmäispalveluryhmässä pelaava Aulis Ilonen rentoutuu pelin parissa keskiviikkoisin.

- Minulle tämä on ajanvietettä, hän kertoo. Auliksen sukujuuret ovat Kurkijoella. - Äitini oli Rämäsiä Räihävaaran kylästä, hän selventää.

Mölkyn historia

Mölkky-peli on erään version mukaan vuosisatoja vanhan Kyykän yksi muunnos. Kyykästä on I.K. Inha kirjoittanut laajasti vuonna 1921 ilmestyneessä kirjasaan ”Karjalan laulumailla”. Erään tarinan mukaan Mölkkyllä on ollut kovin miesmäinen nimi ja sillä on ollut Pilppa-nimeä kantava feminiininen sisko-peli. Ve-

teraanit ovat muistavinaan, että Mölkky-peliä pelattiin sota-ajan Karjalassa.

Karjalankielen sanakirjassa 1983 mölkky tarkoittaa ”takapuolta, lapsen peppua”. Sana mölkätä esiintyy jo Elias Lönnrotin suomalais-ruotsalaisessa sanakirjassa vuodelta 1874 sekä myöhemmin Iitin ja Jaalan etymologis-kansantieteellisessä sana- ja perinnekirjassa merkiten ”liikkua edestakaisin ääntä synnyttäen”.

Nyky-Mölkyn valmistuksen aloitti 1990-luvun puolivälissä Tuoterengas, käyttäen peliin muun tuotannon yhteydessä syntyvää ylimääräistä puutavaraa.

Samalla Mölkylle haettiin oma tavaramerkki. Tällä on varmistettu, että Mölkky on Mölkky-seurapeli uusi Elmo. Nimi on tarkoitettu perisuomalaiseksi kai-

Kurkijoki-pöytästandaari

Kurkijoki-pöytästandaari on näyttävä koriste-esine jokaiseen Kurkijoki-taustaiseen kotitalouteen.

Vielä muutamia jäljellä!

Hinta 35 €

Nouda tai tilaa
Kurkijokelaisen toimituksesta:
Koulukuja 7, 32200 LOIMAA
Puh. (02) 762 2551 tai 050 521 3336
toimitus@kurkijokelainen.inet.fi

kenlaisen englanninkielisen hörhöilyn vastapainoksi.

Pelin luonteeseen kuuluu, että vaadittavan taidon lisäksi tuurilla on aina osuutensa lopputulokseen. Mölkky-pelin periaatteena on kaataa mölkkyllä numeroitua kapulat kumoon.

Sääntöjen mukaan voittajan on saatava 50 pistettä eikä piiruakaan yli.

Pisteet lasketaan joko kaatuneiden keilojen lukumäärästä tai keiloihin kirjotettujen numeroiden perusteella. Ja omia sääntöjä voi aina kehittää.

Kävin Kurkijoella 1.8. ja otin kirkonmäen kaatuneesta muistomerkistä kuvan. Karjalassakin riehui myrsky, joka kaatoi esim Pyhäjärvellä paljon puita ja ilmeisesti juuresta lahonneen Kurkijoen kirkon muistomerkkin.

Lauri Tukia

Tervehdys kaikille Varsinais-Suomen karjalaisille!

Karjalaiset kesäjuhlat Turussa 17.-19.6.2010 teemalla ”Kulttuurien kohtaamisia” lähestyvät. Varsinais-Suomen Karjalaisseurojen piirin juhlatuimikunta on tehnyt paljon alustavaa työtä ja suunnittelua. Nyt ollaan jo siinä vaiheessa projektiamme, että eri alatuimikuntiin tarvitaan mukaan osajia ja tekijöitä. Alla on lueteltu juhlatuimikunnan perustamat muut tuimikunnat, joihin

tarvitaan piirimme seuroista sekä muista karjalaisyhdistöistä väkeä mukaan.

Pyydän ilmoittautumisia tuimikuntiin 30.9.2010 mennessä piirin aluevastaava Pirjo Salmiselle. Ilmoittautumiset tehdään mieluiten kootusti yhdistyksen vastuuhenkilön kautta.

Ensi vuoden kevätpuolella haetaan vielä erikseen talu-kooväkeä juhlatuimikunnan lopun tehtäviin.

Toimikunnat, joihin etsitään innostuneita jäseniä, ovat tehtäväalueineen:

Ohjelma- ja tiedotustuimikunta, pj Arja Kulmala

tehtävät: päiväjuhlien ohjelma ja esiintyjät, muu ohjelma (iltamat, seminaari...), karjalainen tori, etukäteismarkkinointi ja viestintä, materiaalit, kuorokavalkadiryhmä tämän alaryhmänä

Talus- ja kansliatuimikunta, pj Pirkko Vihanto

tehtävät: talous, rahaliikenne, lipunmyynti, infopiste

Turvallisuus-, liikenne-, rakenne ja opastustuimikunta, pj Janne Aso

tehtävät: turvasuunnitelma, ensiapu, liikenteenopastus, mahd. rakennelmat, vieraiden ohjaus

Urheilutuimikunta, pj Terttu Bylina

tehtävät: kyykkä, Karjalan maraton

Nuorisotuimikunta, pj Anita Peltonen

tehtävät: Karjalaisen Nuorisoliiton tukeminen sen ohjelmassa

Muonitustuimikunta, pj Elisa Tuominen

tehtävät: piirin naistotuimikunta muodostaa tuimikunnan rungon, muonitus- ja kahvitusjärjestelyt (mahdolliset ulkopuoliset sopimukset huomioiden), piirakka-kilpailu

Hengellinen tuimikunta,

pj Jouko Kyyrö
tehtävät: jumalanpalvelukset, hartaudet

Kesäjuhlien ohjelmatarun-ko, talousarvio ym. esitellään piirin jäsenyhdistysten edustajille piirin syyskokouksessa 16.10.2010. Myös piiriimme kuulumattomien seurojen edustajat ovat tervetulleita kuulemaan.

Kesäjuhlien päätapahtumapaikat ovat Kupittaan urheilupuiston alueella sekä Turun konserttitalolla.

Yhteistyöhengessä hyvää syksyä toivottaap

Varsinais-Suomen
Karjalaisseurojen piiri
Puheenjohtaja
Mika Akkanen

ONKS TIETOO VASTAUKSET

1. Ural-vuoristo
2. Radio Suomen Luontoilta
3. kulta
4. Ikaalinen
5. Palestiina
6. Paavo Värynen
7. harhakuva, optinen ilmiö
8. Napakymppiä
9. Kenkä, jossa on avoin kantapää, mutta jalkaterän peittävä päällyys.
10. tahallinen vahingon-teko

Kurkijokelaisen, hiitolaisen ja karjalaisen hengen vaalija.

Tilaa nyt Kurkijokelainen, kaksi kertaa kuukaudessa ilmestyvä pitäjälehti!
Vuosikerta vain **39** eur. Tilattuna alle 1,70 eur/kpl.

Tilaan Kurkijokelaisen

☐ Itselleni ☐ Lahjaksi

Lehden saaja

Nimi: _____

Lähiosoite: _____

Postinro ja -toimip.: _____

Lahjatilauksen maksaja:

Nimi: _____

Lähiosoite: _____

Postinro ja -toimip.: _____

Pvm. _____

Allekirjoitus: _____

Palauta kuponki kirjekuoressa osoitteella:
Kurkijokelainen, Koulukuja 7, 32200 LOIMAA
tai tee tilaus sähköpostiosoitteessamme:
toimitus@kurkijokelainen.inet.fi

Kirkko korvessa - korvesta kirkkoon

Huomasin Kurkijokelaisesta 2.heinäkuuta 2010 O. Valkeapään kirjoituksen 60-vuotta sitten KIRKOMME KELLOT.

Suomussalmella on viisi kirkkoa. Kuvan kirkko on pääkirkko kirkonkylässä. Vieraillessani sukulai-

sisä tutustuin kyseiseen kirkkoon. Kirkko on vihitty käyttöön 1950.Sen on suunnitellut arkkitehti J.E.Ermala. Kirkon rakennuskustannuksista on 2/3 saatu Amerikan luterilaisten avustuksena. Kirkossa on tilaa 650 hengelle.

Kellotapulinkaksi kelloa ovat peräisin Kurkijoen kirkosta.

Näin kaukaa kuuluu kumahdellen ääni kirkkomme kellojen!

Syysterveisin
Aune Lahdensivu,
Sillankorvasta

MUSIIKKIVÄEN PALVELUPAIKKA
LOIMAAN MUSIIKKI
Puh. (02) 7622 950
Oikokatu 3, Loimaa
Avoinna:
ma suljettu, ti-pe 12-17, la 10-14

Asianajajia

ASIANAJAJA
on asianajajaluetteloon hyväksytty lakimies, jolla on säädetty kokemus ja taito. Asianajajan toimintaa valvovat Asianajajaliitto ja oikeuskansleri. Asianajajatoimistot hoitavat myös maksuttomia oikeudenkäyntejä ja oikeusturva-asioita.

Asianajajatoimisto HEIKKI RANTANEN
Varatuomari
Julkinen kaupanvahvistaja
Kauppalankatu 9-11 B, Loimaa
p. (02) 762 2888, fax 762 2313
heikki.rantanen@kolumbus.fi

Asianajajatoimisto JARI HEIKMAN OY
AA, VT Jari Heikman
VT Pia Aulio
VT Kaarina Nylamo
Turuntie 8-14, II krs. Loimaa
Puh. (02) 762 4400, fax 763 1301
jari.heikman@aatsto.inet.fi
www.heikman.com